

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio, 44103. Telephone: 431-6344

XLIX

Birželis — June 5, 1964

Nr. 65

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

GOLDWATERIUI LAIMĖJUS

ARIZONOS SENATORIAUS LAIMĖJIMAS CALIFORNIJOS RINKIMUOSE ĮRODĖ, KAD VIESIOSIOS NUOMONĖS FORMUOJAI NEPAJĖGĖ ĮKALBĖTI LIGOS RINKIŲ MASEI, KURI NEATSISAKĖ SAVO TEISĖS PATIEMS PAGALVOTI. — TAS LAIMĖJIMAS TURĖS ĮTAKOS Į ABIEJŲ PARTIJŲ VEIKĖJŲ KALBAS IR LAIKYSENĄ.

Vytautas Meškauskas

Arizonos senatoriaus Barry M. Goldwaterio laimėjimas Californijos pirminiuose rinkimuose gali būti postūkiu JAV politiniame gyvenime, nepaisant to, kas sėdės Baltuose Rūmuose: respublikonas ar demokratas. Tai dėl to, kad kiek didesnė Californijos registruotų respublikonų pusė nepasidavė taip vadinamam "liberalinių" viešosios nuomonės formuotojų "smegenų plovimo" akcijai, kuri siekė įrodyti, jog Goldwaterio išrinkimas respublikonų kandidatu (prezidentus: a) sugriauš jo paties partiją, o jei jis b) per kokį nesusipratimą taptų prezidentu -- toks pat likimas ištiktų visas Jungtines Amerikos Valstybes. Kodėl? Todėl, kad Goldwateriui nepatinka JAV kryptimas į socializmą ir atsakymas aktyviai pasipriešinti komunistų užmačiom.

Kai Chruščiovas grasina palaikyti Amerikos gyvenimo būdą, Amerikos "liberalai" jam šypso si ir sako: "Iki pasimatymo kaupoje". Goldwateris tačiau klausia: "Kodėl nepergalė?" Tuo tarpu, kai "liberalai" siekia taikos koegzistencijos su blogiu iki jiems bus iškastas kapas, Goldwateris siūlo panaudoti jėgą, kuri, paties prezidento Johnsono liudijimu ši trečiadienį, yra didesnė negu visų JAV priešų jėgos kartu.

Tačiau kai Goldwateris siūlo išnaudoti tą jėgą šiuo kritišku momentu pietryčių Azijoje, Lippmannas skuba paaiškinti, kad tai būtų kvaila ir nemorališka. (This is as foolish as is im-

moral). Girdi jėgos pavartojimas sumažintų mūsų įtaką Azijoje. Savo jėgą, aiškina Lippmannas, JAV gali panaudoti tik su tarptautiniu pritarimu, kaip Korėjoje, kur, kaip žinia, JAV išleido pergalę iš savo rankų. Savaimė aišku, kad toks samprotavimas prieštarauja sveikam protui, nes kas gi gyvenime gerbia ir skaitosi su ištizieliu, su bailiu, nedrįstančiu panaudoti savo jėgą?

Ne tik Lippmannas nukreipė savo plunksną prieš Goldwaterį, bet ir Joe Alsop, kuris pats reikalauja griežtesnės politikos Azijoje. Tas lieja krokodilo ašaras dėl respublikonų partijos. Girdi, Goldwateris nesurenka visų respublikonų balsų; tie, kurie už jį

nebalsavo, yra nusitelkę prieš, atseit, už jį nebalsuos ir per prezidento rinkimus ir net aplėis savo partiją. Pagal alsopinę logiką išeitų, kad partijos kandidatų turėtų būti išrenkami vienbalsiai. Iš tikro gi, prieš išstatant Eisenhowerio kandidatūrą, respublikonai turėjo nemažų nuomonių skirtumų, kurie tačiau nepakenkė Eisenhowerio išrinkimui. Ir J.F. Kennedy toli gražu neturėjo visų demokratų pritarimo.

Užsiminus Eisenhowerį, reikta pastebėti, kad buvo daromas nepaprastas spaudimas, kad jis viešai pasmerktų Goldwaterį kaip "ekstremistą". Eisenhoweris kurį laiką spyrėsi, bet vėliau pasidavė New York Herald Tribune leidėjo Thayer įkalbinėjimams ir paskelbė tame laikraštyje straipsnį, kuriame pasisako už nuosaikų pažangų "republikonizmą". Tą straipsnį paskelbus, Goldwateris iš pradžių pasirodė su strėle po pažastim, suprask jis buvęs pašautas iš užpakalio, bet vėliau pareiškė, kad faktinai tarp jo pažintų ir liko "pažangaus republikonizmo" nėra didelio skirtumo. (Nukelta 1 2 psl.)

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

* GOLDWATERIUI LAIMĖJUS PIRMINIUS RINKIMUS CALIFORNIJOJE, kova respublikonų partijoje dėl kandidato į prezidentus dar nepasibaigė. Be abejo, kad Goldwaterio pozicijos šiuo laimėjimu sustiprėjo, tačiau skilimas balsuotojų tarpe tarp Rockefellerio ir Goldwaterio toks didelis, kad šalčiau galvojantieji norėtų matyti vietą jų -- kitą kandidatą.

To kandidato ieškojimas prasidėjo su pirminių rinkimų uždarymu. Respublikonai susirūpinę ne vien tik kandidatu į prezidentus. Jiems svarbu žinoti, kas

sekančius 4 metus vadovaus partiją.

* RYŠIUM SU NAUJOS SU-TARTIES SU KOMUNISTINE RUMUNIJA pasirašymu, "Conference of Americans of Central-eastern European descent", įteikė JAV vyriausybei memorandumą, reikalaujantį atsižvelgti į tautų apsisprendimo teisę. Ta proga buvo nurodyta galimybės iš komunistinės Rumunijos vyriausybės reikalauti, kad būtų paleisti politiniai kaliniai, likviduoti koncentracijos stovyklos ir atstatytos žmonių laisvės (politinės, religinės ir t. t.).

Ta proga Senate kalbėjęs senatorius Frank Lausche nurodė, kad buvusi gera proga priminti susitarimą, atsielkta tarp Stalino, Churchillio ir Roosevelto. Iš vyriausybės komunikatų atrodo, kad JAV vyriausybės vardu derybas vedęs Harmanas neturėjo įgaliojimų tokiems klausimams kelti...

* PAVERTGŲ TAUTŲ SAVAITĖI ARTĖJANT, Washingtono buvo įteikta rezoliucija su 50,000 parašais, kad Kongrese būtų įsteigta pavertgų tautų komisija. Ta proga kalbėjo eilė senatorių ir kongresmanų.

Pavertgų Tautų Savaitės ruošimo komiteto pirm. Dobrjanskis pranešė, kad gautas raštas iš Baltųjų Rūmų byloja apie tai, kad savaitė būsimi paskelbta. Bįjomasi tik, kad paskelbimas įvyks tokiu metu, kad neliks laiko pasiruošimams tinkamai jai atžymėti.

Detroito įvykusio Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos suvažiavimo prezidiumas. Sėdi iš kairės: centro valdybos pirm. K. Veikutis, sekr. A. Misiūnas, prezidiumo pirm. S. Lazdinis ir sekr. M. Noreikienė. J. Gaizūčio nuotrauka

VILNIEČIŲ SUVAŽIAVIMAS DETROITE

J. JURGUTIS

Nors buvo įspėta nepasirodyti, o vis dėlto į suvažiavimą atvyko ir S. Narkeliūnaitė. Jos viešnagė baigėsi labai nesėkmingai.

suvažiavimą paliko ir nužygiavo į Dariaus ir Girėno klubo barą, kur, girdėjau, Dariaus ir Girėno klubo vyrai ir iš čia paprašė išsikrauti.

Pasižiūrėjęs į suvažiavimo die-

Spaudos atstovai vilniečių suvažiavime: A. Nakas, K. Jurgutis, S. Šližys ir S. Carliauskas.

gai, V. Šimkui pasiūlius, slapta balsavimu, 21 atstovui pasisakius, kad S. Narkeliūnaitės suvažiavime dalyvavimas nepageidautinas, šešiams padavus tuškus balsus, ji iš suvažiavimo buvo paprašyta išeiti. Nenorom ji

notvarke, nemaniau, kad per vieną dieną būtų ją įmanoma išnarpinti. Tačiau apsirikau. Suvažiavimas buvo tiek darbingas ir pozityvus, kad per vieną dieną pajėgė išlukštenti ir atitinkamus nutarimus padaryti 15 punktų dienotvarkės. A. Juknevičiaus parašytą buv. Centro Valdybos ataskaitinį pranešimą perskaitė Jurgeliūčiū. Po keletos pasisakymų jis buvo priimtas. Centro Valdybos pirm. K. Veikutis reiferatą "Vilniaus teisinė padėtis ir rezistencinės veiklos gairės" daug diskusijų nesužadino. Jo paskleistas mintys paimitos dėmesin. A. Misiūno Sąjungos tęstinumo -- prieauglio klausimu patiekto mintys priimtos be didesnių diskusijų. Tikėtasi didesnių diskusijų dėl t. s. M. Šnapščio paskaitos "Vilniaus krašto išjungimo iš Lenkijos bažnytinės provincijos sudėties", kurioje prelegentas panagrino religinę raidą Lietuvoje nuo pat krikšto pradžios iki šių dienų, bet ir šiuo klausimu daug nediskutuota. Kiek ilgiau buvo sustota dėl Washingtono statomos bažnyčios lietuvių koplyčios vardo ir nutarta kovą tęsti toliau. J. Cėnas perskaitė "Vilnius Lietuvos Gyvenime" leidinio apyskaitą. Ji priimta be pataisų. Skolos našta nutarta padalyti tarp skyrių. Įstatai palikti nekeisti, suteikiant Centro valdybai galią specifiniams klausimams spręsti pasikviesti ekspertus. Kiek karštesnės diskusijas sukėlė K. Barono pranešimas savosios spaudos reikalais. Nutarta leisti vieną metinį leidinį kiekvienais metais žurnalo pavidalo, o C. Valdybai pavesta sudaryti redakcinę komisiją. Leidinys turėtų pasirodyti prieš spalio 9 minėjimus. Tik rezoliucijų klausimas liko atidėtas sekančiam dienai.

Šis darbingas, pozityvus ir įspūdingas suvažiavimas baigtas Tautos Himnu. Pasibaigus dienotvarkė, suvažiavimo dalyviai ir svečiai buvo pavišinti p. Ša-deikienės gardsiais pagaminiais pietumis, o pasistiprinę kėlėsi į didžiąją salę, kur įvyko šv. Antano parap. choro koncertas.

Atvykę į suvažiavimą vilniečiai registruojasi...

J. Gaizūčio nuotrauka

ŠIANDIEN IR RYTOJ

TUO METU kai tarp Pekino ir Maskvos vyksta "šaltasis karas", daugelis buvo nustebinti, kad Mao ministrai draugiškai išlydėjo Pekino aerodrome Grišina, kuris su sovietų delegacija lėktuvu grįžo į Maskvą.

Vaidzas buvo neįprastas, tuo labiau, kad kinų laikraščiai buvo pilni piktų straipsnių prieš Chruščiovą, o sovietų prekybos delegacija su didelėmis iškilimėmis visur buvo priimama ir derybose ne kartą nebuvo paliestas ideologinis klausimas. Maršalas Chen-Yi, Mao dešinioji ranka, asmeniškai dalyvavo pasirašant prekybinį susitarimą. Atmosfera buvo sunki ir žyposenos nebuvo naturalios. Tačiau prekyboje abi pusės sutarė.

Sovietai kinams pasižadėjo duoti sunkvežimius, traktorių, naftos, cheminių produktų, pramonės mašinų ir preciziškų instrumentų. Tas prekes kinai pasižadėjo apmokėti mėsos konservais, vaisiais, miltais ir mineralais. Bet svarbiausia, Kinija gaus tai, kas jai labiausiai džiugina, tai tam tikrą skaičių sprausminių lėktuvų IL-18. Sovietams prieš metus nutraukus karinių medžiagų tiekimą, tai didelė karinė parama Pekinui.

IL-18, pradėti gaminti 1957 m., yra keturmotoriniai sprausminiai lėktuvai, galį skristi be nusileidimo 5000 km. Jų greitis 700 km. Sakoma, kad tai patys geriausi lėktuvai gaminami komunistiniame bloke, tinką civiliniams ir kariniams reikalams. Kaip bombonešiai jie galės būti pavojingesni Azijos pietryčiuose už kitus sovietinius lėktuvus, bet Himalajuose jų negalės panaudoti, nes negali pakilti aukščiau 27,000 pėdų. Gi kare su Sovietija IL-18 nenaudotini, nes sunkiai apginami nuo modernių naikintuvų ir raketų.

Tarptautinės politikos stebėtojai, kurie galvojo apie galutiną santykių nutraukimą tarp Pekino ir Maskvos buvo nustebinti dėl karinės medžiagos embargo nuėmimo. Tiesa, tarp Sovietijos ir Kinijos ideologinis nesutarimas pasilieka gilus, bet galutinas komunizmo tikslas lieka tas pats, tik jį pasiekti einama skirtingais keliais.

Pagal padarytą susitarimą kinai į Sovietiją eksportuos maisto produktus, kurių patys reikalingi. Tas gyventojuose galės sukelti nepasitenkinimą. Pekinas gali reikalauti gyventojų suveržti diržus, kai siunčia maistą "neišsivysčiusiems" kraštams, kad sudaryti įspūdį, jog Kinijoje nieko netrūksta ir gyvenimo lygis yra aukštesnis negu tokioje Afrikoje... Tačiau siųsti maistą Rusijai -- čia jau sunkiau bus Pekino vyriausybei rasti paaiškinimą.

Gal būtų Mao bandęs išaiškinti savo pavaldiniams, kad yra svarbiau turėti patrankas negu sviestą. Bet kuriam tikslui? Tą greit turėsime pamatyti.

KAUNO kalėjimo kameroje susitiko du buvę saugumiečiai. -- Kaip čia pakliuvai? Juk tu buvai partijos centro komiteto nariu! Kokį nusikaltimą padarei? -- klausia pirmasis. -- Aš pasakiau, kad Paleckis ir Sniečkus yra didžiausi kvailiai ir nemoka reikalų tvarkyti... -- Suprantu, Tu išdavei valstybinę paslaptį! (vg)

- Mes tik treniruojamės tikram konfliktui...

Detroito lituanistinės mokyklos III ir IV skyr. mokiniai dainuoja mokyklos parengime.
J. Gaižučio nuotrauka

DETROITO MOKYKLA BAIGIA MOKSLO METUS

Lietuvių kalbos testinimo ir tautinio charakterio išlaikymo iššūkių keturioliktuosius darbo metus baigiame sekmadienį birželio 7 d. Detroito visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti mokinių pamaldose šv. Antano bažnyčioje ir mokslo metų užbaigimo akte Lietuvių namuose. Parodykime mūsų jauniems, kad jų gimtos kalbos mokslas ir lietuviška veikla yra visų mūsų rūpestis ir džiaugsmas. Šita proga neužtenka vien mokinių tėvų paramos, kurie visur ir visada gana pavyzdinčiai remia ir palaiko dirbančiuosius su mūsų jaunimu. Tokiomis progomis ypač vertintina plačios lietuviškos visuomenės parama. Šį kartą norime, kad tik atsilankytumėt į pamaldas ir dalyvaumėt Lietuvių namuose, kur oficialioji dalis bus labai

trumpa, bet įdomi meninė dalis. Aštuntasis skyrius, atsisveikindamas su mokykla, išpildys montažą "Aštuoneri metai", o taip pat pasirodys ir tautiniai šokiai ir mokyklos choras.

LB Detroito Apylinkės Valdyba pažangiuosius skyrių mokinius apdovano literatūros knygomis. Kaip žinoma, Bendruomenės Valdyba talkininkauja mokinių tėvams mokyklos išlaikyme ir rūpinasi jos tolimesniu gyvavimu. Šiais metais ir Lietuvių Namų Draugija, kurios pirm. yra inž. Jonas Gaižutis, yra leidusi velti naudotis sale ir Kalėdų Eglutės parengimo ir visomis kitomis progomis. Dariaus ir Girėno Klubas irgi mokyklą parėmė pinigine auka ir mokiniams davė velti vaivandenių jų parengimų progomis.

Primenama, kad mokinių pamaldos prasidės lygiai dvyliką valandą. Pamaldose mokiniai dalyvauja organizuotai. Lietuviškas giesmes giedos patys mokiniai, palydint vargonais muz. Albertui

Mateikai. Tuoj po pamaldų visi renkamės į Lietuvių namus, kur viskas užtruks neilgiai valandos. Mokyklos Vedėjas

PAGERBTAS KUN. L. JANKUS

Š.m. gegužės mėn. 23 d. kun. L. Jankus, skrisdamas į Chicago stabtelėjo ir Detroito. Čia jo kunigystės sukakties proga buvo suorganizuotas pagerbimas. Iniciatyva kilo iš jo buv. Skuodo gimnazijos mokinių R. Ražauskienės ir J. Putriuvienės. Joms talkon atėjo Staniulienė, Damušienė ir kt. ponios, buvę Skuodo gyventojai ir Balso 76 sk. valdyba. Vaisėse dalyvavo virš 100 asmenų. Jas pradėjo Balso sk. pirm. A. Musteikis, trumpai apibūdindamas kun. L. Jankaus pastoracinę, šalpos ir visuomeninę veiklą ir kviesdamas kleb. kun. V. Stanevičių sukalbėti maldą.

Vaisėms įpusėjus, prasidėjo sveikinimų ir linkėjimų kalbos. Pirmutinis jautriais žodžiais prabilo buv. Skuodo pašto viršininkas

kas Vl. Viskanta, kuris pats matęs, kaip kun. Jankus uždusęs bėginėjęs po Skudą ir jo apylinkes, rinkdamas žydams, uždarytiems į getą, rūbus ir maistą. Po jo gavo žodį Windsoro klebonas kun. D. Lengvinas, kuriam tekę kartu su kun. Jankum mokytis kunigų seminarijoje ir dirbti pastoracinį darbą Skuode ir stovyklose Vokietijoje. Jis dėkojo kun. Jankui už išgelbėjimą jo ir 100 žydų gyvybių. Hanau stovyklos gyventojai teis. S. Šimoliūnas ir inž. Č. Staniulis pažymėjo, kad Hanau stovyklos kun. Jankaus mažame kambarėlyje vykę nuolatiniai posėdžiai. Toliau kalbėjo Balso direktorė E. Paurazienė, Vasario 16 gimn. direktorius kun. Br. Liubinas, A.L. Tautinės S-gos Detroito sk. pirm. ir Detroito Liet. Namų Draug. vald. pirm. inž. J. Gaižutis, ateitininkų vardu Pr. Polteraitis, Dainavos Jaun. stovyklos vardu L. Matvėkus, Vilniaus K. L. S-gos vardu A. Misiūnas, radijo klubo vardu inž. V. Urbonas ir Hanau liet. gimnazijos mokinių bei skautų vardu Atkočaitienė. Iš tų visų kalbų susidarė kun. Jankaus religinių ir tautinių darbų pynė, vaizduojanti jo atsidavimą savo broliui, savo tautai. Vasario 16 gimn. direktorius kun. B. Liubinas uždėjo ant kun. Jankaus kaklo tautinių raštų juostą, o jo buv. mokinė J. Putriuvienė įteikė pinigine. Didingai kun. Jankaus garbei skambėjo iš susirinkusiųjų krtinių ilgaisiu metų linkėjimai.

J. Jurgutis

DETROITO LIETUVIŲ REZOLIUCIJA

Detroito Amerikos Lietuvių visuomenė, gausiai susirinkusi 1964 m. gegužės 23 d. Lietuvių namuose pagerbti kun. Lionginą Jankų jo 25 metų kunigystės sukakties proga ir išklaušę buvusių Skuodo gimnazijos mokinių bei Skuode gyvenusių lietuvių pranešimų apie kun. L. Jankaus veiklą vokiečių okupacijos metu, kada kun. L. Jankus, pats stokodamas maisto, vaikščiojo po miestelį bei jo apylinkes rinkdamas maistą ir pieną žydų vaikams, uždarytiems gete, o Sovietų Rusiją, sulaužiusi sudarytą su Lietuva taikos sutartį iš 1920 metų liepos 12 d. ir Nepuolimo sutartį iš 1926 metų rugsėjo 28 d. bei okupuodama Lietuvą, tai yra, nusifengusi tarp tautinėmis teisėmis, išveždama tiksliai naktinius lietuvių į koncentracijos stovyklas bei juos pasmerkdamas žiauriai mirčiai, -- dabar kun. L. Jankų bei kitus lietuvius teisiai sufabrikuodama kaltinimus, kad pridengty savo imperialistinius tikslus, -- vienu balsu nutarė:

1. Išreikšti kun. L. Jankui, buvusiam Skuodo aukštesniosios mokyklos kapelionui, visišką lietuvių visuomenės pasitikėjimą jo buvusioje ir esamoje veikloje bei nuoširdžiausią užuojautą dėl Sovietų Rusijos surežisuotų kaltinimų.

2. Prašyti Amerikos Lietuvių Veiksnių padaryti atitinkamus žygius JAV vyriausybėje, kad ji apsaugotų JAV piliečius nuo Sovietų Rusijos vyriausybės provokacijų ir nebūtų kaltinimų, nes ji, priešingai tarptautiniams nuostatom, vis dar laiko kraš-

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UŽRAŠAI ***

V. TYSLIAVIENĖS VIENYBĖ * vis pasididžiuoja prisilaikanti "amerikinės spaudos principų". Tik -- kurios amerikinės spaudos? Su "Dirmeikio žodžiais" tai jau aiškiai bus pasekusi amerikinei spaudai nemaža gėdos pridariusio Confidential magazino pavyzdžiu. Tiesa, Vienybė nebe pirmą kartą tokiais priemonėmis stengiasi į save dėmesį traukti...

Savotišką moralės deklaraciją šia proga pareiškė ir Pr. Lapienė, parūpinusi Vienybę iš savo archyvo ištrauktą nešvankų B. Dirmeikio laišką. Ją aplankė kažkokio "misionieriai", užsimoję atkalbėti nuo bendradarbiavimo Vienybėje. Ta visiškai abejotino reikalavimo ir išmintingumo misija nepavyko. Pr. Lapienė tik susierzino ir ryžosi "atsikirsti". Bet ne spaudos, o patvorninių "diskusijų" būdu, kur vyrauja toki būdingi "argumentai", kaip: "Jei aš melagė, tai tu vagilka, paleistuvė, tavo visi vaikai benkaitai!"

Medžiagos tokioms "patvorninėms diskusijoms" Pr. Lapienė benturinti senų laiškų dėžėse. Čia ir prasideda "moralė". Laiškais, kurių "autorai tebėra mūsų tarpe", Pr. Lapienė nesirijo naudotis. Esą, kadangi tai būtų Vienybės gynimas (?), tai "ir juos pradės terorizuoti". Tad, pasigailėjusi (?) gyvyjų, nusprendė "teroristų nasrus" drėbti ką nors iš mirusiųjų. Pasirinko Dirmeikį.

Vienybės tuo ji nuo nieko neapgyne (tik davė naują akivaizdų argumentą kaltintojams), bet vėlionį Dirmeikį stipriai sukompromitavo. Kompromituoti asmenį, iškeliant aikštėn kokį ligi tol nežinomą nešvankų jo pasielgimą, netgi tuo nepasiekiant už to asmens garbę svarbesnio tikslo, niekad nemoralu. Ypač naudojantis pasalūniskai įgytais arba konfidencialiai patikėtais duomenimis. Privatus laiškas yra adresatui konfidencialiai patikėtas. Ne tik nemoralu, bet ir neteisėta jį skelbti be autoriaus sutikimo, ar dargi prieš jo valią. Jei Pr. Lapienė būtų paskelbusi kieno nors dar gyvo, prastai kalbant, tokį "kiaulišką" laišką, tai pirma negu kas jį šoktų "terorizuoti", greičiausia tas autorius pats energingai ir gana nemaloniai reaguotų. Ar tikrai iš pasigailėjimo, o ne iš tokios reakcijos privengimo Pr. Lapienė bus susilaikiusi nuo gyvų autorių laiškų skelbimo? Mūsų autorius, žinoma, savo priepetkiojimų neatšauks, neatitaisys nešvankaus pasielgimo, nei už jo išvilkimą aikštėn ne-reaguos dienos šviesoj. Bet -- o ką, jei ims prisipažnuoti?

* Niekieno daugiau, nes Tysliavienė ir leidėja, ir "managing editor", taigi turi lemiamą valią Vienybės turinui nustatyti ir tą valią pati savo nuožiūra vykdo.

Goldwateriui laimėjus...

(Atkelta iš 1 psl.)

Bet visos tos pastangos diskredituoti Goldwaterį galų gale nepasiekė rezultato, nors viešosios nuomonės tyrinėtojai paskutiniomis dienomis jau pranašavo Rockefellerio laimėjimą.

Žinia, vienas žmogus, išdrįsęs pūsti prieš vadinamą viešąją nuomonę, dar negali pakeisti visos JAV vidaus ir užsienio politikos, net jei ir būtų išrinktas prezidentu, tačiau faktas, kad rinkėjai -- nepasidavę viešosios nuomonės formuotojų įtaigėjimams -- visi didesni Californijos laikraščiai, išskyrus buv. senatoriaus Knowlando Oakland Tribune, agitavo prieš Goldwaterį -- o rinkėjų dauguma pasisakė už Goldwaterį. Tai rodo, kad jie dar nepametė sveiko proto kibirkšties. Tai faktas, su kuriuo turės skaičiuoti ir respublikonų ir demokratų politikai.

Balso reikalų vedėjas kun. L. Jankus tarp detroitiečių lietuvių. Iš kairės J. Putriuvienė ir dešinėje Balso 76 skyr. pirm. A. Musteikis.
J. Gaižučio nuotrauka

Mieli tautiečiai,

Tik per Londoną geriau, greičiau ir pigiau išsiųsite maistą ir medžiagas į Lietuvą.

Nepraleiskite progos pasiųsti tiesiai iš mūsų sandėlių Londone puikiai įpakuoatą geriausios rūšies maisto produktų siuntinį, kuris pradžiugins kiekvieną gavėją.

M. 14.

2 sv. sviesto, 2 sv. kiaul. taukų, 2 sv. lašinių, 2 sv. ryžių, 1/2 sv. arbatos, 1/2 sv. kakavos, 1/2 sv. pipirų ir lauro lapų, 2 sv. cukraus, 1 sv. razinų, 1 dėž. nescafe, 1 sv. saldinių ir 6 sv. kvietinių miltų,

tik už \$30.00 su pasiuntimo išlaidomis ir maitu.

Taip pat turime sudarę ribotą kiekį siuntinių labai vertingų anglišku medžiagų.

V. 3.

Trys atkarpos po 3 1/2 jardo kostiuminių anglišku sunkių grynos vilnos mėlynų, pilkų ir rudų medžiagų su įrašais All Wool Made in England, viso 10 1/2 jardo.

tik už \$55.00 su pasiuntimo išlaidomis ir Sovietiniu maitu. Reikalaukite mūsų kainoraščių ir pavyzdžių. Esame seniausia lietuvių įmonė Anglijoje. Nuosavų krautuvų tinklą turime jau nuo 1938 metų. Patarnaujame tiksliai ir skubiai. Maistą siunčiame ir po 40 sv. siuntinius.

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421, Hackney Rd., London, E. 2. England. SHO 8734.

Skyriai:

L. Venckus, 7042 S. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629.
Telef. 436-0494

A. Kusinskis, 124 Park St., Sudbury, Ontario, Canada.
Phone: 674-1605.

L. Radzevičius, 61 N. Windermere Ave., Port Arthur, Ont., Canada.

Mutual Federal Bendrovės rekordas

MOKAME
4 1/2 %

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto pasiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD -- CHICAGO 8, ILL.
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO. 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Išleina: pirma-
dieniais, trečdieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoją:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

JIE BE ŽENKLO UŽGES...

Kas netroško kovos ir audrų neramių,
Neišsakojo nežinomo tolio?...
Bet likimo dalia nevienoda visų,
Nevienodas nei žingsnis, nei šuolis...

(Laisvės Kovų Dainos, 264 psl.)

Birželio mėnesio tragika lietuvių tautai kartu yra įsidėmėti-
na pamoka visam laisvai dar gyvenančiam pasauliui.

Genocidas -- tarptautinės teisės žodyne jau įsigalėjusi sąvoka.
Bet tos sąvokos prasmė, jos siaubingumas ir tragiškosios pasekos
nėra dar tiek išsakyti žmonių sąmonėje, kad būtų aiškiai su-
prantama ir neliktų tik tarptautinės teisės ir diplomatinio pokalbų
žodyne. Žmonių naikinimo teoriją vykdęs Hitlerio režimas verčia
dar ir šiandien vokiečių tautą įsitempti, kad bent dalinai nusiplo-
vus sunkiai nuplaunamas "uebermenscho'o" teorijos paliktas dė-
mes. Tuo tarpu Sovietų Sąjungoje tebevykdomas genocidas žiauriau-
sia to žodžio prasme, lieka nebaudžiamas, vengiama jį smerkti ir
-- tarptautinių ir tarpvalstybinių santykių gerinimo kelyje Sov. Są-
junga traktuojama lygiu, nekaltu, be dėmes, partneriu.

Tai tragiška ir žiauri ne vien pavergtiesiems. Užrištomis aki-
mis politikavimas ir santykiavimas su genocidu vykdytojais yra gė-
da ir dėmė, kurią ištrinti nebus lengva ir atsakomybė bus nešama
ilgiems amžiams.

Mes ruošiamės ir esame raginami ruošti Birželio įvykių mi-
nėjimams. Minėjimą suruošti yra techniškas darbas: nusamdei salę,
pakviete prelegentą ir paselbei, kur ir kada minėjimas įvyks. Tu-
rime pastebėti, kad per eilę metų ruošiamieji minėjimai savo apim-
timi, tikslais ir idėja liko neproporcingais jų tikrajai esmei.

Ką mes žinome, ką išgyvenome, ką paliko mums ir artimie-
siems Birželio tragiškieji įvykiai, sau ruošiamais minėjimais pa-
rodysime tik simbolinį ir trumpalaikį prisiminimą. Tų įvykių taip
susimbolinti negalime. Nejaugi tik tam žuvo tūkstančiai Sibire, kad
juos tradiciniai prisimintume ir paminėtume savitarpį? Nejaugi
genocido vykdymas komunistų pavergtuose kraštuose yra tik žuvi-
siųjų giminių ir artimųjų reikalas? Iš daugelio lietuvių ruošiamų mi-
nėjimų pobūdžio ir apimtys atrodo, kad taip.

Birželio įvykiai Lietuvoje ir besitęsęs genocidas yra prie-
monė pasaulio akims praversti ir priversti pamatyti pavojų, kurio
ir lietuvių tauta niekad nesitikėjo.

Birželio įvykių minėjimai privalėtų vykti ne vien uždareme
lietuvių ratelyje, kur nors puslėtyje salėje su žodiniais kartoji-
mais, kas anuomet įvyko... Mes gi jau viską žinome. Minėjimai tu-
rėtų vykti žodžiu, garsu ir vaizdais visoje amerikiečių spaudoje,
radio ir televizijos bangomis. Minėjimuose savo svarų žodį pri-
valėtų tarti visi rezoliucijas pasirašę kongresmanai ir senatoriai,
kad jų rinkikai sužinotų, jog rezoliucijos ne šiaip sau pasirašytos
ir jas pasirašiusieji žino, ko jie siekia ir kas atsitiko komunizmo
pavergtuose kraštuose.

Jei Birželio įvykiais gaudensim viens kitą ir priversim val-
dybas tų įvykių šabloniniu minėjimu atlikti tik sausą pareigą, atsi-
tikis tai, ką savo dainose pranašavo mūsų partizanai:

Kiti šliauž pažeme, lyg juodi vabalai.
Prisidengę tamsa ir šešėliais,
Nevilios jų audra, nei dangaus žiburiai,
Jie be ženklo užges pamažėle!...

(j.č.)

NELEIDŽIA GIEDOTI
LIETUVISKŲ GIESMIŲ

Švento Kazimiero seserų vie-
nuolijos išaugimas Chicagoje yra
vienas iš reikšmingiausių lietu-
viškos visuomenės atsieklimų.
Vienuolijos istorijos puslapiai la-
bai iškalbingai prabyla, kaip per
vargingas pastangas ir nenuli-
tamą pasišventimą mūsų išelvi-
ja sutelkė lėšas visose lietuvių
kolonijose seserų kazimieriečių
įkūrimui. Tai nebuvo įgyvendinta
kokiomis pasitūrinčių asmenų fun-
dacijomis, bet epiško pasiaukojimo
pavyzdžiais, kuriuos labai
vaizdingai paryškina šv. Kazimie-
ro seserų vienuolijos steigėjo
kun. A. Stanikyno biografija.
Lietuvių Enciklopedijoje, tarp
kitko, yra sakoma: "Nepaisy-
damas savo sveikatos, jis, lyg
elgeta, ėjo nuo durų ligi durų per
visus lietuvių namus, prašyda-
mas aukų kazimierietėms ir naš-
laičiams".

Visuomenė dėjo visas šias pa-
siaukojančias pastangas įvertin-
dama vienuolijos pagrindinį įsi-
steigimo tikslą: mokyti ir auklėti
lietuvių kilmės vaikus religinė-

"DR. B. DIRMEIKIO ŽODŽIAI" V. Tysliavienės

V. RASTENIS

Vienybėje

Dr. Broniaus Tomo Dirmei-
kio gyvenimas staiga ir reliaty-
viai anksti nutrūko prieš trejus
metus. Buvo gabus, išsilavinęs,
energingas, veiklus visuomeni-
ninkas - žurnalistas, tad mūsų
visuomenėj Lietuvoj ir Amerikoj
buvo plačiai matomas ir girdimas
ne tik pastaraisiais savo gyveni-
mo metais, bet ir daug anksčiau,
net tada, kai tebebuvo jaunas stu-
dentas teisių fakultete. Neoli-
tuanų žurnale Akademike, korp-
racijoje, jaunatitvųjų konferenci-
jose, studentų atstovybėj B. Dir-

vadovaujant vienai iš seserų,
pradėjo repeticijas. Tačiau po
vienos repeticijos tai buvo už-
drausta ir lietuvaiteis mergai-
tėms teko kesti dėl to paжуką iš
kitataučių mokslo draugių. Šis
paniekimas sukėlė daug skaus-
mo mergaitėms ir jų tėvams.

Šių metų balandžio 26 dieną
du visuomeninių organizacijų ir
trys tėvų atstovai turėjo pasita-
rimą su mokyklos vedėjos M.
Bernadette (gallota seserimi M.
Bernarda. Reikalas buvo plačiai
išgildintas ir po kelių dienų
buvo gautas pranešimas, kad
mokslo metų užbaigimo progra-
ma bus atidaryta lietuviška gies-
me Marija, Marija, Mokinių ir tė-
vų džiaugsmas. Tačiau neilgai
išgildintas ir po kelių dienų
mokslo pabaigą vėl buvo praneš-
ta, kad lietuviška daina, nei gies-
mė, nebus leidžiama.

Paaiškėjus tokiai padėčiai, bu-
vo kreiptasi laiškų, šį kartą į
šv. Kazimiero seserų vienuoli-
jos viršininkę motiną M. Adora-
tą. Gegužės 23 dieną, motina M.
Adorata, lydimą keturių seserų,
priėmė pasitarimui du visuome-
ninių organizacijų ir tris tėvų at-
stovus.

Visa įvykių eiga buvo referuo-
ta motinai M. Adoratai, kartu
peržvelgiant lietuviškos visu-
omenės ir vienuolių bendradarbi-
avimą nuo pat jos įsikūrimo.
Buvo taip pat paryškinta, kad vie-
nuolijos vedamos mokyklose
lietuviškų tradicijų panaikinimu
yra skaudžiai pažeidžiami prin-
cipiniai vienuolijos įsisteigimo
tikslai ir keletas generacijų nuo-
širdus darbas vienuolių remiant
ir ugdant. Atsilankę atstovai pra-
šė motiną M. Adorata leisti mo-
kinėms sugiedoti lietuviškai bent
Marijos giesmę mokyklos užbaig-
imo iškilmėse.

Atsakydama į atstovų prašymą
motina M. Adorata pareiškė, kad
lietuviška daina, nei giesmė ne-
bus leidžiama Marijos Aukštes-
nioje mokykloje. Pagrindiniai
motyvai buvo pareikšti šie:

1. Laiką keičiasi ir lietuvių
kilmės jaunimas gerai kalba an-
gliškai.
2. Lietuvių kilmės mokinės ne-
sudar daugumos mokykloje.
3. Seserų rūpinasi religiniu,
bet ne tautiniu auklėjimu.
4. Lietuvių mergaičių dide-
lis džiaugsmas, lyg juodi vabalai,
Marijos giesmę lietuviškai, su-
kėlęs kontroversijų kitataučių
mergaičių tarpe.

Po šių pareiškimų ir diskusijų
atstovai apgailestavo, kad seserų,
neatsižvelgdamos į lietuvių
mergaičių ir jų tėvų prašymą
leisti savo Globėją Mariją pagar-
binti lietuvių kalboje daro didelę
žalą lietuviybės išlaikymui jauni-
mo tarpe. Visuomenė visą laiką
buvo įsitikinusi, kad šv. Kazimie-
ro vienuolijos stiprėjimas yra
kartu ir lietuviškumo stiprėjimas
Chicagoje. Taip pat buvo atkreip-
tas dėmesys į faktą, kad vertini-
mas ir gerbimas tautinių tradici-
jų yra kertinių akmeniu ir pačios
Amerikos kultūros.

Paaiškėjus, kad seserų Kazi-
mieriečių sprendimas šiaime rei-
kale buvo padarytas iš anksto ir
nebepakeičiamas, neliko pras-
mės tolimesniems diskusijoms.
Jaučiame reikalą patiekti vi-
suomeni viršminėtus faktus ir
leisti pasidaryti išvadas, remian-
čias Marijos Aukštesniosios Mo-
kyklos lietuvių mokinų pas-
tangas grąžinti lietuviškas tradi-
cijas seserų Kazimieriečių veda-
mose institucijose.

Kazys Barzdukas
Algis A. Regis
Jurgis Janušaitis
Vytautas Pagiris
Vladas Ilginis
Chicago

meikio dygūs žodžiai ir tada kė-
lė, jei ir ne audrų, tai tikrai
dieglinių skersvėjų, ypač anuo
metu, kai tautininkų jaunome-
nėj tebesifermentavo apsispre-
dimai "su Smetona, ar su Volde-
maru".

Buvo B. Dirmeikio skelbia-
muose nusistatymuose ir aštrių
postūkių (pav., iš dygaus kritiko,
neilgai trukus ir staiga, tapo vie-
nas iš uoliausių Smetonos politi-
kos gynėjų), bet jo žodžiai
nusistatymams propaguoti visa-
da buvo drausti kaip kategoriški,
todėl dažnai sukelia kontrover-
sijų, kuriose ne visada be pa-
grindo turėdavo būti kvestionuo-
jamas tų žodžių ne vien teisin-
gumas, o ir nuosirdumas. Nes
ne paslaptis, kad tikslui
siekti vartojami itin katego-
riški teigimai neretai pasiren-
kami labiau atsižvelgiant norimo
poveikio, negu sąžiningai objek-
tyvaus tiesos prisilaikymo. Tai
makiaveliškas tikslų siekimo bū-
das, ir jei geram reikalui naudo-
jamas, gal nebūtinai ir smerkti-
nas, bet viena aišku -- maki-
aveliškais sumetimais pavartotas
žodis niekad nėra patikimas tie-
sos liudijimas.

Kai Vienybė paskelbė "Dr. B.
Dirmeikio žodžius", rašytus pri-
vačiame laiške Pr. Lapienei
prieš 16 metų, dažnas klausė: ar
gali būti, kad tai Dirmeikio lai-
škas? Ar tai ne falsifikatas? --
Gali, ir tikdu, kad yra. -- Bet
kaipgi tai įmanoma, kad toks
asmuo būtų taip masiškai juodi-
nęs savo bendro likimo tautiečių
net pikičiau, negu bolševikai driso
juodinti? -- Žmogus sudėtingas
padaras.

Margučio redaktorius 1962 me-
ty pradžioje kvietė ir mane, kaip
"buvusį artimą bendradarbį", pa-
rašyti šį tą specialiam Margučio
numerui, skirtam B. T. Dir-
meikiui paminėti, suėjus metams
nuo jo mirties. Toki leidiniai pap-
rastai rengiami laikantis dėsno
"apie mirusius arba gerai, arba
nieko". Žinoma, mano bendra-
darbiavimo su B. Dirmeikiu arti-
numas matuotinas žymiai relia-
tyviau, nei Margučio redaktorių,
turbūt, vaizduojasi. Galėjau daug
gerai pasakyti, bet buvau tik-
ras, kad tai mokės pasakyti būvę
dar artimesni bendradarbiai.
Mano atminimui yra pasilike gal
įvairėsių spalvų vėliavos por-
tretui, ir ne visos jos tilptų į pa-
čių gerųjų rūši. Todėl ilgokai
maščiau apie kvietimą parašyti.
Iš tikrųjų, susimąstymas truko
taip ilgai, kad pasivėliau, ir iš-
ėjo -- nieko.

Galėjo taip ir pasilikti, kaip es-
ti ir su daugelio kitų kairiurais
bruožais, gyvųjų pamirštamais
be žymaus nuostolio istorijai. Bet
Vienybės dabar visai kitais su-
metimais ištraukti iš archyvo ne-
vieši "Dr. B. Dirmeikio žodžiai"
patys reikalauja vertinimo,
nors apie juos ir nėra ko pasa-
kyti nei gera, nei pagarbu.

Kaip "dokumentą", Vienybė ta-
B. Dirmeikio laišką šiek tiek su-
žalojo, nes paskelbė ne ištisai,
o tik pasirinktas ištraukas. Ta-
čiau ir iš to matyti, kad laišką
skirtas tam tikram tikslui
siekti. Tą atskleidžia laiškų vie-
ta, primenantį lapės seldiežu-
vavimą varnai, kad tai suris iš
snaio iškristų. Tik ši pasaka tuo
sudėtingesnė, kad šiuo atveju "la-
pių" daug, todėl viena bando bent
du trečdalius ar net keturis
penktadalius kitų diskvalifikuoti
nuo pretenzijų į surį... Laiške la-
bai giriamas Pr. Lapienės (ta
proga ir kitų Amerikos lietuvių)
idealizmas ir dosnumas, bet kar-
tu ir įspėjama, kad tų malonių
skirstyme nederėtų laikytis ly-
gybės, nes tili "sieloje skais-
tūs jaučia didelę skriaudą, kai
šalia jų koki arogantai ir Lietu-
voj jau savo sąžinei vietos nebe-
suradę "tremtiniai" naudojaši
Amerikos lietuvių gailėstingu-
mu".

Įspėjimas neva skirtas visiems
Amerikos lietuviams, bet rašytas
ne didžiųjų organizacijų vadams,
net ne Lietuvai Vaduoti Sąjungai,
su kurios vadovybe Dirmeikis ta-
da turėjo ypatingai tampus ry-
šius, o tik Pr. Lapienei, visai pri-
vačiai, taigi, galima tarti, konfi-
dencialiai. Vadinasi, tikrasis
laiško tikslas bus buvęs tik Pr.
Lapienę įgaudinti, kad kaip tik ji
savo dosnumo nebarstytų perpla-

tnkstančiais ir net ne šimtais, o
nebet keleta ar keliolika dešim-
čių.

4) Buvo keletas atvejų, kur, ką
tik nutrūkusio bolševikų teroro ir
žudynių poveikyje (ką tik įvykusi
siaubinga deportacija, Rainingi,
Raseinių, Pravieniškų, Panevė-
žio, Zarasų, Cernavės žudynės),
aklo keršto vedami, vokiečiams
taklininkauti pasišovė ir keletas
ar keliolika jaunų vyrų. Bet šiaip
tos kelios ar keliolika dešimčių
tipų vargu ar galėtų būti laikomi
buvę iš lietuvių visuomenės, nes
vargu kas lietuvių visuomenėje
galėjo net atspėti, kas jie tokie,
iš kur jie atsirado, ir koks jų
likimas buvo tą kruvinąją talką
atlikus. Nei bolševikai jų, galbūt,
nesurado, nors, tiesą pasakius,
bolševikai tų niekad nei neie-
škojo. Jie gi tuos nusikaltimus
rūpinasi prisiegti kitiems, kurie
jiems neparankūs visai dėl kitų
priežasčių. Bet nei bolševikai to-
kių nusikaltėlių niekad nepriskai-
čiavo... 45 tūkstančių!

5) Buvo atveju, kur žudynes
pagal pirmą vokiečių ženklą itin
uoliai organizavo ir vykdė buvę
bolševikų agentai, stengda-
mies tuo užsimaskuoti. Ryškiau-
sias tokio atvejo pavyzdys Pa-
kruojis. Ten gyvenusieji žydai
skubiai ir be išimčių (bet ir tai
ne pačią pirmąją savaitę) buvo iš-
žudyti vietinio advokato Poželos
"rūpesčiu". Tuo "nuopelnu" rem-
damasis Požėla tuojau tapo šiau-
lių apygardos komisaro Ge-
weckės pirmuoju patarėju. Lietu-
viai saugumo policijos valdinin-
kai ir visuomenininkai bendro-
mis pastangomis, rizikuodami
savo likimu, surinko dokumentus,
įrodžiusius, kad advokatas Požė-
la buvo buvęs slapta NKVD agen-
tas - skundikas, paties NKVD
centro Vilniuje tiesioginis pati-
kėtinis, ir visą eilę lietuvių, jų
tarpe vieną visai jauną moksleivį
įmurdęs bolševikų kalėjimais.

Buvo nustatyta ir jo slaptyvė, bene Popovas. Vokiečiams tai ne-
darė įspūdžio: tegu ir buvęs "Po-
povas", dabar jis jiems buvo
geras. Tik kai lietuviams pavy-
ko surasti dokumentus, parodžiu-
sius, kaip tas Požėla - Popovas
savo kaimyną dvarininką baroną
von Roppą stengėsi sulaukyti nuo
repariacijos Vokietijon ir sumai-
kinti, ir tik kai pats Roppas tuos
dokumentus pamatė, tada jie tą
savo patarėją areštavo, atrado
jį jau ir Lietuvos laikais buvus
bolševikų šnipą, ir nedelsdami
suaudė. Tai yra vienas iš liu-
dių, kad "padlečių" lietuvių
tarpe buvo. Tai ne naujiena. Ir
dabar yra. Bet tai ne įrodymas,
kad jų buvo tūkstančiai, ir kad jie
visi buvo į karo pabėgėlių sto-
vyklas sugužėję, kaip Dirmeikis
Lapienę tikino.

6) B. Dirmeikis iš viso negalė-
jo būti liudytojas "apie 1941 metų
birželio 22-30 dienas", kada, anot
jo, "vyko masinis Lietuvos žydų
žudymas". Tą savaitę Dirmeikis
neturėjo progos matyti, kas deda-
si Lietuvoj, fronto linijai greitai
žingsniu slenkančiam pirmyn, nes jis
tą savaitę pražygiavo per Lietu-
vą su pirmomis fronto linijomis,
pats būdamas vokiečių kareivio
uniformoj -- nepamanykti nieko
pikta, be ginklo, o tik kaip vokie-
čių - lietuvių kalbos vertėjas
prie vieno karinio padalinio šta-
bo.

(Bus daugiau)

Tinkami rūbai duoda gerą savijautą

DĖMESIO

Pas mus Jūs rasite vyrų pasaulį! — Mes
aprengsime Jus nuo galvos iki kojų.
Puikiausias pasirinkimas geriausių gaminių
vyrų aprangai.

BOTANY „500“ kostiumai ir paltai,
MANHATTAN marškiniai,
LEE ir DISNEY skrybėlės.
Krautuvėje Jūs laukiami
kasdien,
o sekmadieniais
nuo 10 iki 4 val.

H. Seigan

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ

4630-32 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Telef. YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilges-
niam išsimokėjimui be nuosimėjų!
Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

Muzikas Darius Lapinskas

Vienertais metais po Dariaus ir Girenos skridimo, 1934 m. kovo 9 d. Jurbarko gimė kūdikis. Tėvai jį pakrikštijo Darius, nes tuo metu Darius buvo populiarus vardas. (Tiesa, anuomet jau buvo žinomas prancūzų muzikas Darius Milhaud). Praslinko keliolika metų, atėjo okupacijos, keilione su jaunojo Dariaus Lapinsko tėvais į Vakarų Vokietiją, tremtinio, išsivio gyvenimas Klein-Wittensee ir Spakenbergo DP stovyklose. Jau 10 m. būdamas Darius mokosi muzikos pas J. Beinorį ir St. Gailevičių. Nuo 1950 m. Lapinskas įsikūrė JAV, Bostone ir jau buvo aišku: jaunas Darius Lapinskas pasirinko muziką kelią, tai jo gyvenimo tikslas. Jis dirgavo ir kompozicijos mokosi pas kompozitorius Jeronimą Kačinską, įstoja į New England konservatoriją Bostone, ją baigia 1957 m.

Mokslo metu Darius komponuoja -- jo beveik visos kompozicijos išpildomos, jis pora kartų dirguoja konservatorijos orkestrui, iš sukomponuotų kūrinių galima paminėti: violos koncertą, trio, stygų kvartetą ir kt. Bostono laikotarpį išryškėjo Lapinsko kryptis -- jis muzikas moder-

V. ALSEIKA

nistas, pagal jo mokytoją Kačinską, pas Lapinską "vyrauja polifonija, jo ritmas įvairus, laisva forma, dramatinės nuotaikos, bet netrūksta ir lyrinių elementų". 1957 m. Lapinskas baigia Bostono konservatoriją muzikos bakalaurato laipsniu.

Tais metais prasideda šuolis į užsienį, tolimesnės studijos, kūrība ir profesinis darbas Europos teatruose.

Viena, Austrijoje -- pirmasis D. Lapinsko sustojimas. Metus jis ten studijuoja Valst. Muzikos Akademijoje, po to seka trys metai Aukštojoje Muzikos Mokykloje Stutgarte, vieneri metai darbo Tuebingeno keliaujančiame teatre ir jau beveik dveji metai vėl Stutgarte, -- šį kartą jau kaip patalpinamas pareigūnas, muzikinis solistų paruošėjas (vokiečių terminas -- "Kappellmeister") vienoje stipriausių Vokietijos operų.

Tai gi, iš 30 su viršum pragyventų metų, muzikas Darius 17 metų jau praleido Europos kontinente ir su juo pasikalbėjus susidaro įspūdis, kad gabusis kompozitorius pirmenybę teikia Eu-

ropai ir joje mano pasilikti ir toliau. Jo nuomone, čia ir galimais didesni ir daugiau gali pasireikšti kaip muzikas ir muzikai labiau vertinami kaip Amerikoje (jis primena: kai JAV pasisakė esi iš profesijos muzikas, iš tavęs šaipomasi...), pagaliau Europoje muzikai ir materialiai geriau atlyginami, iš muzikos gali ir pragyventi. Valstybė ar jos paskirti kraštai remia muzikinį gyvenimą.

Su Lapinsku vaikščiojame ties Stutgarto opera, ties tvėnkiniams ir fontanais. Čia pat ir pagrindinė restauruota, vakarais apšviečiama 16 amž. pils (buvo bombų sugriauta 1945 m.). Lapinsku pasakoju, kad prieš porą metų teko matyti kelis Tuebingeno skrajojantį teatro pastatymus (pvz., žinomą šveicarų dramaturgo Frisch'o "Andorra") ir sakau, buvo miela šalia režisieriaus ir dailininko pavidžių pastebėti žodžius: "Musikalische Leitung: Darius Lapinskas".

-- Taip, -- pasakoja Darius -- per tuos vienerius metus (1961-1962) mano darbas Tuebingeno teatre buvo įdomus, nes teko savarankiškai apipavidalinti visą eilę teatro veiklų -- iš jų čia dar paminėsiu Goethės "Urfaust", Kleisto "Katrytę iš Heilbrono", J. Anouilh "Becket" ir kt. Tai gi, galėjau komponuoti, o tai man buvo svarbu. Dar priminsiu, kad Tuebingeno teatras nuolat važinėja su savo pastatymais, jis sėkia visą pietų Vuertembergą, kartais aplanko ir dar tolimesnes vietas, pvz. Bazelį Šveicarijoje ar Bregenzo miestą ties Bodeno ežeru Austrijoje.

-- Gerai, o kodėl po metų jau pasirinkote Stutgartą?

-- Kai buvau pakviestas darbui Stutgarto operoje, jau tai man teikė galimybes daugiau reikštis muzikoje -- aiškino Lapinskas.

Pasirodo, kad jis apsiėmė ir toliau, su specialiais užsakymais komponuoti Tuebingeno teatro pjesėms, o Stutgarte, kur vyksta gyvas muzikinis gyvenimas, palanki dirva ir laisvalaikio veikdomiems komponavimo darbams.

-- Suprantu, jums malonu dirbti ir labai vertinamoje, ne tik vokiečių, bet ir užsieniečių, ypač amerikiečių, Stutgarto operoje. Įdomu, su kokiais pastatymais jums teko dirbti ir ką galite pasakyti apie pastarojo meto kompozicijos derlių?

Lapinskas pasakoja, kad jis muzikaliai paruošęs (čia reikia suprasti, jis, berepetuojant operas, paruošęs solistus) šias operas: Beethoveno "Fidelio", Verdi "Don Carlos", Haendelio retai statomą "Jephtą", modernisto Orff'o "Der Mond" (Mėnulis), Wagnerio "Tannhauser", gi vienas

Moderni skulptūra netoli Stutgarto teatro. Kairėje naujas viešbutis, dešinėje geležinkelio stotis.

V. Alseikos nuotrauka

sunkiausių uždavinių buvęs Orff'o veikalo pagal Šekspyrą, "Vasaros nakties sapno" muzikinis paruošimas -- premjera buvo šių metų kovo 12 d. Tai pusiau dainuojamoji, pusiau kalbamoji moderni opera.

Kūryba? Apie kai kuriuos pasisekimus jis man jau pasakojo susitikus ties Neckaro krantais Tuebingene 1962 m. pavasarį. Visuomeninio pripažinimo, įvertinimo atžvilgiu buvo svarbūs 1961 metai -- anuomet per Kopenhagos radiją buvo išpildytas jo "Haiku" (pagal japonų poezijos motyvus), vėliau tas pats dainų ciklas buvo išpildytas tarptautiniame moderniosios muzikos festivalyje Darmstadte, Vokietijoje.

Dirvos bendradarbis V. Alseika prie Stutgarto operos rūmų.

joje. Be kitų, smulkesnių veiklų, Lapinskas yra parašęs muziką vokiečių televizijai, Menandrus "Pristekusiųjų teismui". Jau keleri metai kuria muziką operai pagal Gorkio "Dugne". Betelevizijos, jo bene svarbiausias, poros metų, muzikinis pasirodymas įvyks ateinančių rudenį -- Stutgarto Eberhard bažnyčioje bus išpildytas Lapinsko vargonų koncertas -- radijo orkestrui diriguos vargonų virtuosas Jan Janca. Vėliau tas koncertas numatytas atlikti radiofone ir kitur. Rudenį lauksime lietuvių muziko laimėjimo bei sėkmės.

Išskodamas naujų išraiškos formų, bandau tinkamai suprasti ir įvertinti praeities muzikos pasisekimus (nenoriu prarasti ryšio su savo klausytojais) tačiau, ir tai laikau svarbu -- bandau atlaikyti ir išvystyti manys tas kūrybines savybes, kurios ir ateities kartoms būtų savitos, nes vien tik ateitis tegali galutinai nuspręsti apie kūrėjo reikšmę. Tai mano Credo" kalba Lapinskas. Jis savo idealu nelaiko kai kurių gyvųjų modernių kompozitorių, nes kai vieni jų (C. Orff, W. Egh ar H.W. Henze) yra publikos bei kišenės vergai, tai kiti (Boulez, Stockhausen) visomis priemonėmis tolsta nuo publikos.

Besikalbant paliečiami ir kiti

reikalai, lietuvių solistų iš JAV vykimas į Vokietiją, muzikos reikordavimas plokštelėse. Lapinsko patarimas: lietuvių solistai (dainininkai, pianistai) turėtų Vokietijon vykti tik ne vasaros metu. Geriau rudenį ar žiemą -- jie turėtų pasirodyti ne tik lietuvių teikiniams (o juose dabar didelis menininkų badas), bet ir vokiečių publikai. Kitas reikalas: reikia labiau pagalvoti apie lietuvių solistų bei kompozitorių muzikos įgrojimą į plokšteles Vokietijoje.

Jau artėja vakaras, apšviečiama Stutgarto pils, fontanai (ties jomis ramiai plaukioja gulbės) o į Stutgarto operą jau renkas publikai. (Statoma slovakų kompozitoriaus Jan Cikker premjera, pagal Tolstojaus "Prisikėlimą"). Pagal Lapinską ir šių elučių autorius stebėjimus, šioji opera linkusi į eksperimentinius pastatymus, naujoviškumą. Dažnai pastato ištisas baletų serijas, su geriausiais pasaulio baletu solistais. Vis dėlto netrukus spaudoje (Die Welt) teko pastebėti ir nusiškundimą Stutgarto operos palinkimu į nepaprastai konservatyvų repertuarą. Repertuare yra 67 operos, tačiau vos penkos jų (Orff, Fortneris, jau minėtas slovakas Cikker) laikytinos naujoviškos muzikos atstovėmis. Pakanka tik pažvelgti į vienos savaitės repertuarą: baletu vakaras, "La Traviata", "Skrajojantis olandas", "Der Rosenkavalier", "Der Wildschuetz", "Fidelio" ir "Trubadras". Tačiau opera išsilaiko, turi apie 800 abonentinį lankytojų (salėje apie 1400 vietų), ir... kaip ir kiti teatrai gauna valstybės subsidiją -- drauge su dramos teatru -- 8 su puse milijono DM metams (daugiau kaip 2 ml. dol.). O Muncheno valst. teatrai tos subsidijos gauna daugiau kaip 16 milijonų DM. Jau tai rodo, kaip Vokietijoje remiami teatrai, ypač operos. O lietuviams malonu, kad viename tokia teatre tvirtai laikosi gabus jaunas muzikas Darius Lapinskas. Iš jo daug laukti na ne tik kasdieniniame profesijos darbe, bet ypatingai kompozicijos srityje.

Muzikas Darius Lapinskas Stutgarto parke. V. Alseikos nuotrauka

MOTERIS KARNAVALO AIKŠTĖJE

JUOZAS SVAISTAS

NOVELĖ

(4) -- Gerai... Palikim vaikų nelietę. Bet kur gi tavo kūryba? Kur gi tie garsai, tikros vertės tavo paveikslai? O juk sąlygų kurti niekas geresnių neturi ir neturės. Įrengiau tau patogią atelę. Nupirkau dažų, medžiagos ir visa kita. Laiko marios, vaizdai aplinkui pavydėtini, ramuma puiki. Nuo darbo namuose nepavargsti. Apsiruošti, patvarkyti ateina negrė. Aplink namus viską sutvarko samdytas sodininkas. Tad ko gi tau betrūksta?

Gražina tylėjo. Dalis kaltinimų iš tikrųjų plakė ją. -- Sakai nuobodų. "Gražiausiom dienom ir naktim aš viena ir viena". O kodėl tau netapyti, nepiešti? Bet prabanga tave išpaikino! Savo dvasia tu nutukai, suramėjai -- šit kas! Didele ponija pasijutai. Ragai tau išaugo. Panorai badytis, priekabių ieškai. Štai tos skrybybų priežastys, kurių tu pasigedai iš mano pusės. Dabar turi būti aišku? Ir mano žodis pasilieka neatšaukiamas. Kar-toju: s u t i n k u! Niekio nelaukęs persikeli į viešbutį... Toliau teks tau kalbėtis su mano advokatu.

Skubiai, nekantriai nukirto Pakalniškis, Skubiais žingsniais patraukė iš salono. Gražina buvo bešokanti su-laikyti, tačiau stabtelėjo. Skausmingai išsiveržė kurį laiką prislopinti žodžiai: "Pablūdusi! Noriu maldauti, kas neišprašoma... Labai aišku, kad meilės nė kibirkštėlės... O gal iš viso nei nebuvo jos?..."

III

Ilgiau tvardyti nebepajėgė. Susmuko sofoj. Galva nusviro ant ryškiai spalvingų priegalvėlių, kuriuos labai mėgo ir rūpestingai pati išsiuvinėjo. Smulkiai trūkščiojo jos pečiai, dažnai krustelėdavo galva.

Kiek ilgai taip buvo, Gražina nebeatsiminė. Tik ji pajuto šiltą, guodžiančią ranką ant savo pečių ir pažino Rožytės balsą.

-- Gražina, tu verki? Kas tau? Viskas atvira, atlapa pas jus. Net priešakinės duryš neuždarytos.

Šeiminkė, nekeisdamas pozos ir nepažvelgdamas, trumpai pasakė:

-- Sėskis...

Viešnia nekantravo:

-- Su vyru nesusipratimas? Mačiau -- nuėjo jis švilpaukdamas ir sau po kojom težiūrėdamas.

-- Po visko!...

-- Kas po visko?! -- smarkiai užriko Rožytė, lyg išbardama: -- Kol jaunas, sveikas ir savim pasitikįs žmogus, -- niekad nėra po visko!

-- Tai gi, kam nors kitam...

-- O kas tau?

-- Aš... aš... -- smauglys suveržė gerkle ir vėl gausiai pasruvo ašaros: -- Aš šlamštas ir nieko nebevertas padaras...

Rožytė vėl piktai:

-- Kas tau tokių nesąmonių pripūtė?

-- Aleksandras... Visai neseniai, prieš tavo pasirodymą...

-- Aleksandras? Ir jis galėjo taip kalbėti? Žmogus, kuris laiko save inteligentu, apsišvietusiu, gerų manierų?

-- Ne... Tiesiogiai taip nesakė, bet išvadą galima suprasti.

-- Vistiek -- gana žlugtas žlugti! Džiovink savo skruostelius ir -- drožiam!

-- Gera tau, kai tokios mielos dukters... Pasiilgsta, laukia...

-- Ir tau bus gerai. Juk daug daugiau saulės lauke negu kambariuose. Aš labai patenkinta, kad pagaliau nuslinko tau miglos nuo akių ir tikrojo šviesoj pamatei garbinamąjį savo vyrelį. Na! Duokš ranką -- padėsiu išsivangyti!

-- Ne, Rožyte, tu manęs nejudink. Palik tuo tarpu ramybę. Niekur šiandie nebeisim... Leisk man vienai viską išgyventi. Nepajėgiu taip staigiai iš savo skausmo

ir praregėjimo išsivaduoti... Gal vakare susitiksime...

-- Ir gi mat sopulių krūva! Jokio ne! Einam ir tu-tuoju! Jūsų kambariuose begalybė visokių miazmų. Būtinai reikia šviežio oro, naujos aplinkos. Į mišką, be abejo, jau nebeverta, kaip buvom susitarusios. Dėl to aš pati kalta. Sutrukdė dukters. Netikėtai užprašytos jos į po-būvį. Reikėjo padėti susiruošti. Bet užteks mudviem ir miesto sodo. Ten muzika. Atviroj restorano verandoj papietausim, pasišnekėsime...

-- Restorane? To betrūko! -- pakėlė galvą Gražina.

-- Na kas? Visi padorūs žmonės ten užėina. Ir aš retkarčiais mėgstu, ypač mano mergaitės patinka. Reikia juk ir mums kada nekada atsikvėpti nuo virtuvės tvaiko. Argi ne tiesa?

Gražinai neužiomis tvykstelėjo mintyse: "O gal iš tikrųjų aš nepaslanki, apkerpėjusi, vien tik namų slenksčio tesilaikanti... Užtat ir nebeįdomi darau..."

IV

Sode grojo simfoninis orkestras. Klasikinės muzikos garsai, kaštanų, liepų žauma jaukiai ramino. Saulės spinduliai, judrių lapų skaidomi, gyvais kiškiukais žaidė žemėj ir ant žmonių drabužių. Gražina atsidėjusi gaudė akimis. Labai įdomu ir juokinga. Vaikišku smalsumu sekė ji savotišką saulės spindulių ir lengvo vėjo judinamų lapų žaismą, lyg pirmą kartą išvydusi. Keliais, takais ir aikštelėse lakstė daug vaikų -- nuo gyvų ruopliškų kupstukų iki paaugusių. Visi klykė, strikčiojo, beždžioniškai judrumu reikšdami savo energijos perteklių.

Gražina nuoširdžiai džiaugėsi, beveik visai užsimiršdama. Motinystės ilgesys kažkodėl nebebuvo toks skaudus šįkart. Be didelio jautrumo svarstė: "Žmonės vaikų daug -- užtenka jų. Kodėl būtinai norėti tik savo? Kodėl toksai egoistinis troškimas? Užtenka mylėti ir kitų vaikus. Daugelis jų įdomūs, gražūs. Norint, galima pasirinkti tokį gabų, sveiką našlaitį ir padaryti žmogum".

Pamažu rimo Gražina, naujais įspūdžiais blaškėsi. Rožytė skalsiai čiaušėjo, taip pat ramino.

(Bus daugiau)

'GYVATARO' KONCERTAS HAMILTONE

Po ilgo ir įtempto darbo, Hamiltono "Gyvataras". vad. G. Breichmanienės, N. Stanaitytės ir mokyt. L. Verbickaitės, gegužės 23 d. pasirodė publikai pilnoje savo didybėje — 100 šokėjų. Pirmą kartą Hamiltonas stebėjo tokio sąstato meninį pasirodymą. Per daugelį metų, per įvairius minėjimus bei šventes, matėme "Gyvatarą", tik ribotam skaičiui. Šį kartą "Gyvataras" ryžosi išeiti į sceną pilname sąstato ir parodyti publikai, koks jis iš tikrųjų yra.

Atsilankę į koncertą prisidėjo savo materialine auka prie "Gyvataro" kelionės į New Yorką, o svarbiausia atidavė pilnai už tarnautą atpildą jauniems lietuvių pionieriams.

Plati ir sudėtinga koncerto programa, vyr. vadovės G. Breichmanienės paruošta, publikai suteikė malonų pasigėrėjimą.

Visa programa, atlikta trijų skirtingų grupių, buvo išpildyta be mažiausio priekaišto. Nauji ir sudėtingi šokiai buvo paruošti su didžiausiu kruopštumu. Bene didžiausią įspūdį padarė "paskutinis suktinis", koncerto užbaigai. Scenoje pasirodžius vienai grupei, vėliau pagal muzikos taktą iš visų pusių pasirodė likusioji dalis šokėjų. Paskutiniai šio šokio judesiai buvo atlikti ne tik scenoje, bet ir salėje, viso 100 šokėjų. Tebesitęsiant audringiems plojimams, sceną užpildė paskutiniui atsisveikinimui šokėjai, atiduoti padėką visiems geriesiems žiūrovams.

Miela buvo stebėti, kaip kiekvienos grupės vadovės, susilaukė iš savo auklėtinių po kuklią simbolinę dovanėlę, kaip padėką už jų vargą. Mačiau, kaip riedėjo ašaros per vadovių suprakaitavusius veidus, bu-

čiuojant dovanų įteikėjus.

Nuoširdus ir padrasinantis žodis iš Aušros Vartų parapijos klebono prel. dr. J. Tadarauko buvo palydėtas trimis gėlių puokštėmis parapijos vardu, papuošusiomis 3 "Gyvataro" vadovės. Dėkojo ir Bend-

ruomenės valdyba. Stebėjau "Aukuro" vadovę Danguvietytę-Kudabienę, kuri įteikdama gėles, buvo pasirodžiusi kai ką pasakyti, bet tik keli žodžiai ir riedančios ašaros pasakė viską, ką ji jautė savo širdyje. Dirbdama panašų dar-

"Gyvataro" vyriausias rėmėjas prel. dr. J. Tadaraukas, jo dešinėje vyr. vadovė G. Breichmanienė, II grupės vadovė N. Stanaitytė ir jo kairėje III grup. vadovė L. Verbickaitė, tarp šokėjų.

"Gyvataro" šokėjos išpildo Sadutę gegužės 23 d. koncerte.

J. Juraičio nuotrauka

APAČIOJE: Hamiltono didžioji lietuvių tvirtovė "Gyvataras" po koncerto gegužės 23 d. su 100 šokėjų.

J. Juraičio nuotrauka

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. STREGA — Liqueur, Import. from Italy... 5th \$5.75
2. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediška... 5th \$3.98
3. NAPOLEON Vermouth, Import. from France... 5th \$1.19
4. Popular GERMAN VSOP Brand... 5th \$1.69
5. PORT, SOUTHERN, RHINE Wine... 5th \$.69

6. ST. REMY BRAND, Import. from France... 5th \$3.98
7. LIEBFRAUMILCH Wine... 5th \$.98
8. BORDEAUX Wine Red or White... 5th \$.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

"Gyvataro" jauniausių šokėjų grupė. Kairėje stovi "Gyvataro" vadovė G. Breichmanienė ir jaunųjų grupės vadovė L. Verbickaitė.

ba su "Aukuro", tikrai supranta "Gyvataro" vadovių pasiaukojimą mūsų ir Lietuvos labui.

Po koncerto uždarymo, 100 išvargusių šokėjų buvo pakviesti į parapijos salę, kur "Gyvataro" rėmėjai suruošė kuklią vakarienę.

V. P.

THE BEST FOR LESS!
Frank Zapolis

3208 1/2 W. 95 St.
CHICAGO, ILL., 60642
Phone: GArden 4-8654

STATE FARM MUTUAL AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY

A. STEMPUŽIENĖS KONCERTAS WORCESTERYJE

Worcesterio laikraštis "The Evening Gazette" Aldonos Stempužienės koncerto progą rašė: -- Rečitalį davusi mezzo-sopranas iš Clevelando Aldona Stempužienė pasitarnavo koncerte surinktais pinigais paremiant Vokietijoje studijuojančius lietuvių mokinius. Koncertą ruošė Lietuvių Tautinės Sąjungos skyrius Worcesteriye, Pirmininkas Antanas Vagelis buvo to projekto ir įvykdyto koncerto vadovas, o Julius Gaidelis iš Bostono palydėjo dainininkę fortepijonu.

Jos balsas pasižymi turtingu kontralto tembru ir skamba vietomis kaip dramatinis sopranas. Bet visuomet yra lygus ir labai gerai valdomas. Tos puikios balso savybės suteikė koncertui aukštą lygį.

Dainininkė rodė sugebėjimą išpildyti minkštą ir turtingą balsu ekspresyviai Monteverdi ir Caccini dainas, bet Durante's Danzoje buvo jaučiamas nervingumas nesusiderinus su akompaniatorium.

Vokiečių dainos reikalauja beveik psichinio vieningumo tarp dainininkės ir pianisto, ir nežinrint to, reikėjo stebėtis kaip ge-

rai buvo išpildytos Brahms'o "O Eternal Love" ir "The Fruitless Serenade" ir Schuberto "Musical" ir "The Trout". Čia buvo gražus kontrastas tarp pirmos dainos lengvumo ir turtingų žemų tonų trečios.

Ald. Stempužienė turi skambančias aukštas gaidas, kurias mes girdėjome Verdi "O Don Fatale" ir "Don Carlos". Dainininkė buvo moderniškai nusi-teikusi Švedo "Plague", pagal Bradūno žodžius. Modernus akomponiamentas buvo atliktas pianisto pasitikint savimi. Dramatinis momentas buvo išgautas "Mirties Veide" ir "Praelivuose". Dainininkė tikrai meistriškai perdavė šias nuotaikas.

Kulminacinis punktas buvo pasiektas lietuviškose dainose. Asmeniškai mėgstu Grudžio "Agonėlės". Labai populiarios Banalčio ir Jakubėno dainos apie žąsis ir avelas, kalnus ir varpus, kurios buvo ypač įspūdingos.

Lullaby ir Seguidilla Murciana Manuel de Falla ir ištrauka iš Carmen užbaigė puikų ir spalvingą koncertą --

John F. Keys
Muzikos Kritikas

Jei Jūs norite siųsti Jūsų pačių parinktus daiktus kaip dovanas į Lietuvą, arba užsakyti prekes, gaminamas USSR, kaip pav. automobilius, dviračius, siuvas mašinas ir kt., kreipkitės į vieną seniausiai veikiančių ir patikimiausių firmų, turinčių

30 METŲ PATYRIMĄ

Atvykite arba rašykite į mūsų centrinę įstaigą arba kurį nors skyrių didesniame mieste.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

VYRIAUSIA ISTAIGA
GLOBE PARCEL SERVICE INC.
716 Walnut Street
Philadelphia, Pa. 19106

Arba kuris nors mūsų skyrius

UPTOWN BRANCH,
Philadelphia, Pa.,
632 West Girard Ave.
Walnut 5-8878

NEW YORK, N. Y.
48 1/2 E. 7th St.,
New York 3, N. Y.

CHICAGO, ILL.
4102 Archer Ave.,
Chicago 32, Ill.
FRontier 6-6399

DETROIT, MICH.
6446 Michigan Ave.,
Detroit 10, Mich.
TAshmo 5-7560

BOSTON, MASS.
390 West Broadway
So. Boston 27, Mass.
ANDrew 8-8764

CLEVELAND, OHIO
7023 Superior Ave.,
Cleveland 3, Ohio
UTah 1-0807

ROCHESTER, N. Y.
683 Hudson Ave.,
Rochester 21, N. Y.
BAker 5-5923

LOS ANGELES, CALIF.
3216 Sunset Blvd.,
Los Angeles 26, Calif.
NO 5-9887

SAN FRANCISCO, CALIF.
1226 — 9th Avenue,
San Francisco 22, Calif.
OV 1-4229

PITTSBURGH, PA.
346 Third Avenue,
Pittsburgh 22, Pa.
GRant 1-3712

NEWARK, N. J.
263 Market Street,
Market 3-1968

BALTIMORE, MD.
3206 Eastern Avenue,
Baltimore 24, Md.
DI 2-2374

TRENTON, N. J.
730 Liberty Street,
Trenton, N. J.
LY 9-9163

MINNEAPOLIS, MINN.
217 E. Hennepin St.
Minneapolis 14, Minn.
FE 2-4908

HAMTRAMCK, MICH.
11415 Jos-Campau Ave.
Hamtramck 12, Mich.
TO 8-7940

ELIZABETH, N. J.
943 Elizabeth Avenue,
Elizabeth, N. J.
EL 4-7608

MIAMI, FLA.
2755 Biscayne Blvd.,
Miami 37, Fla.
FR 9-8712

MILLVILLE, N. J.
1701 W. Main Street,
Millville, N. J.
Tel. 825-1609

OMAHA, NEB.
5524 So. 32nd Street,
Omaha 7, Neb.
Tel. 731-8577

LOS ANGELES

KULTŪROS KLUBO PARENGIMAS

Birželio 13 d., šeštadienį, 7 val. vak. Lietuvių Bendruomenės Centro salėje (4415 Santa Monica Blvd.) kultūros klubas, atnaujinamas savo veiklą, rengia idomų parengimą.

Daktarė Elena Tumienė skaitys paskaitą savo disertacijos tema apie palyginamąją literatūrą.

Pietinės Kalifornijos Universitetas neseniai suteikė Elenai Tumieni daktaro laipsnį už šios temos nagrinėjimą jos daktaro disertacijoje.

Kada prieš kelis metus pasirodė Elenos Tumienės eilių rinkinys "Karaliai ir šventieji", poetė užėmė savitą ir įdomią sritį mūsų poezijoje, palietusi savo eilėse lietuviškos moters herojiką.

Rašytojas Juozas Tinišis pristatys Eleną Tumienę kaip poetę. Danutė Vėbeliūnaitė, talentingoji mūsų scenos aktorė, padeklamuos poetės E. Tumienės eilių.

Pobūvio pabaigoje bus vykdomi tradiciniai lietuviškos knygos laimėjimai ir kavutė. Šiam vakarui pakvietimai siunčiami tik tiems, kieno adresai išliko klubo kartotekoje. Kviečiami dalyvauti visi, besidomį lietuviška kultūrine veikla ir remią kultūros klubą, mūsų viešos kultūrinės veiklos representantą.

A. M.

* TAPKIME LIETUVOS LAISVĖS KNYGNEŠIAIS Sąjūdžio Los Angeles Skyriaus Valdyba, užbaigdama aukų rinkimo vėjų, nuoširdžiai dėkoja visiems au-

WATERBURY

LIETUVIŲ DIENA

Amerikos Lietuvių Bendruomenės Waterburio apylinkės rengiama Lietuvių diena šiemet įvyks sekmadienį, birželio mėn. 14 d. dr. Petro Vileišio sodybo-

jojusiems šiam gražiam tikslui. Taip pat nuoširdi padėka ir visiems aukų rinkėjams, nepaigalėjusiems laiko ir trūso kilniam darbui.

Viso surinkta 202,50 dol. Iš stambesnių aukotojų pažymėtini LB Los Angeles Apylinkės Valdyba, paskyrusi 25,00 dol., iš savo kasos ir dar surinkti 27,00 dol. ir kun. dr. V. Pavalkis, aukojęs 15,00 dol. Kiti aukoję po 5,00 dol. ir mažiau. Iš tų pinigų jau nupirka šių knygų, įtakingiems asmenims Kalifornijoje įteikti:

Lithuania through the Ages -- 7 egz., Lithuania Land of Heroes -- 5 egz. ir Leave your Tears in Moscow -- 5 egz. Viso 17 knygų, už kurias, gavus leidėjo 20% nuolaidos, sumokėta 49,35 dol. Likusieji 153,15 dol. bus persiųsti Centro nurodymu.

je, Allerton Rd., Middlebury, Conn.

Lietuvių dienoje pažadėjo dalyvauti ir pasakyti kalbą šv. Kazimiero kolegijos rektorius Romoje kunigas prelatas L. Tulaba. LB Hartfordo apygardos pirmininkas savo kalboje primins tragiškąsias birželio dienas mūsų tautai. Be to, Waterburio tautinių šokių grupė, vadovaujama G. Maurutienės, pašoks tautinius šokius. Tai bus lyg generalinė repeticija šokėjams prieš Lietuvių Dieną pasaulinėje mugėje, N.Y., kuriai ši šokių grupė intensyviai ruošiasi. Livija Bražėnaitė iš Stamford, Conn. dalyvaus programoje su gitara ir daina.

Iš Lietuvių dieną pakviestos visos Connecticuto Lietuvių Bendruomenės apylinkės. Taip pat pakviesta ir pažadėjo dalyvauti visa eilė įtakingų ir vadovaujančių amerikiečių.

Amerikos Lietuvių Bendruomenė Waterbury kviečia visus Waterburio ir apylinkės lietuvius šioje šventėje dalyvauti.

Šventės pradžia 1 v. p.p.

TORONTO

* LIETUVOS GEN. KONSULAS DR. J. ZMUIDZINAS ir ponai įsigijo nuosavus naujus namus, kurie randasi gražioje vietoje prie Humber upės ir parko. Ta proga gegužės 23 d. nemažas būrys visuomenininkų ir artimųjų draugų juos aplankė ir atliko kultūrinės ceremonijas.

* LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA narių patogumui buvo atidaryta ir šeštadieniais nuo 9 - 1 val. Vasaros metu birželio, liepos ir rugpjūčio mėnesius šeštadieniais neveiks.

* PABALTIEČIŲ FEDERACIJOS PREZIDIUMAS baitsių birželio mėn. minėjimą ruošia Eaton auditorijoje birželio 15 d. Kalbėti yra sutikęs pabaltiečių atžvilgiu palankiai nusistatęs politikas buvęs ministras pirmininkas J. Diefenbaker.

Nors birželio 15-jį yra darbo diena, tačiau įsijausdami giliau į mūsų tautos nelaimę ir pagerdami aukštąjį svečią, mes turėtume kuo gausiau minėti dalyvauti. Pradžią 8 val. vak.

* RYTPRŪSIŲ GYVENTOJAS HEINRICH ROSCHMANN, kuris dar vaikas būdamas prisijungė prie Lietuvos prieškomunistinių partizanų ir už tai buvo nubasintas 25 metus kalėti, šiomis dienomis buvo amnestuotas ir jam leista išvažiuoti į Vakarų Vokietiją. Roschmann dabar tik 34 metų!

UŽBAIGĖ MOKSLO METUS

Vysk. Valančiaus lituanistinė mokykla mokslo metus užbaigė šeštadienį, gegužės 30 d. Per penkioliką metų ši mokykla išleido gražų būrelį jaunimo, kuris šiandien reiškiasi akademinio jaunimo tarpe, ir visuomeninėse organizacijose.

Praėjusį rudenį į pirmąją klasę įstojo 26 nauji mokiniai, ir tai rodo, kad prieauglis yra didelis ir kad dėmesys lituanistinei mokyklai yra sustiprėjęs. Mokslo metų pabaigai šeštoji klasė surengė savo darbų parodėlę, kurioje buvo išstatyti moksleivių piešti Kauno miesto planai ir lietuviškojo gyvenimo albumai, sudaryti iš pačių moksleivių iliustracijų ar laikraščių iškarpų.

Eilės metų tradicija pažangiuosius moksleivius už gerą lituanistinių dalykų mokėjimą LB I apylinkės valdyba ir Tėvų komitetas apdovanoja grožinės literatūros naujaisiais veikalais.

Mokytojų Tarybai prištaciūs, buvo apdovanoti šie geriausieji moksleiviai: I kl. — Jūra Banionytė, Raimundas Bankaitis. Danutė Bankaitytė ir Nijolė Lenkauskaitė; II kl. — Vyktukas Bankaitis. Visvaldas Balasaitis. Saulutė Kazėnaitė; III kl. — Ramunė Banionytė, Vida Gaizutytė ir Arvydas Valiukas; IV kl. — Živilė Kliorytė, Kristina

NEW JERSEY LIETUVIŲ DIENA

New Jersey paviljone lietuvių programa įvyks sekmadienį birželio 14, nuo 3 iki 5 val. p. p. Per visą dieną prie paviljono bus iškelta Lietuvos vėliava, kurią specialiai šiam reikalui užsakė Lietuvos Vyčiai.

Pradedant Lietuvių Dienos programą, vėliavų įnešimą atliks Amerikos Lietuvių Karo Veteranų ir moterų skyriaus garbės vėliavų sargybos. Invokaciją kalbės prel. Mykolas Kemežis. Meninė programa rūpinsis muz. Algirdas Kačanauskas.

Dalyvauja: Ritos Ansambliis, diriguojant Algirdui Kačanauskui ir šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos choras, vadovaujant Vincui Mamaičiui iš Elizabeth, New Jersey. Taip pat dalyvauja solistai Irena Stankūnaitė ir Liudas Stukas, Newarko, Harrison ir Kearny šeštadieninių mokyklų chorai ir šokių grupės, vadovaujant Onai Skurvydieni ir Natalijai Klaušienei. Programos pranešėja bus Irena Vėblaitienė. Aukų rinkimo vėjų New Jersey Lietuvių Dienos išlaidoms padengti vadovaus Jonas Giraitis.

Visi New Jersey ir tolesnių apylinkių lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti New Jersey Lietuvių Dienose. Prašome atvykti anksčiau į Parodą ir dalyvauti 1 val. p. p. lietuviško kryžiaus šventinimo apeigose.

New Jersey Lietuvių Dienai ir kryžiaus dedikacijai vadovauja Lietuvių Komiteto Pasaulinei Mugei pirmininkas prof. Jokūbas Stukas.

A. S. Trečiokas spaud, ir inf. kom. narys

VIRŠUJE: Vysk. Valančiaus lituanistinės mokyklos Clevelande mokiniai su mokytojais.
V. Plidžinskio nuotrauka

ro ansamblio vadovui muz. A. Mikulskiui ir visiems mokytojams už pavyzdinę darbą ir gerą mokyklos vadovavimą.

Nors mokyklos durys ir užsidarė, bet Vysk. Valančiaus jaunimas dar rinksis dainavimo, kankliavimo ir šokių pamokoms, nes birželio 21 d. kongreso atstovės Francis P. Bolton sodvyboje įvyksta mokyklos pabaigtuvių gegužinė, į kurią atsilankys ir Ohio gubernatorius James Rhodes. Be to, tautinių šokių grupė rugpjūčio mėn. vyks į New Yorką dalyvauti Pasaulinės parodos Lietuvių dienoje.

Taip, ne tik žiema, bet ir miela vasarėlė prabėgs lietuviškai bekalbant, dainas bei dainuojant, besokant, naujas viltis uždegant...

PREZIDENTO

ANTANO SMETONOS MONOGRAFIJA

jau randasi baigiamųjų darbų studijoje.

Irišus ir paruošus aplanką, neužilgo šis ALEKSANDRO MERKELIO parašytas kapitalinis veikalas pasirodys knygu rinkoje. Monografiją leidžia

Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos Valdyba.

Neužilgo knyga bus išsiuntinėta garbės prenumeratoriams ir prenumeratoriams.

Šį leidinį dar galima iš anksto užsiprenumeruoti, prisiuntus 10 dol. ALT S-gos išdėninkui Povilui Ališauskui — 107-17 118th St., Richmond Hill, New York; Dirvai, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103 ir per vietos ALT S-gos skyrių valdybų narius.

Stambus ir gražiai paruoštas veikalas po rugsėjo 1 d. knygu rinkoje kainuos 14 dol. Todėl norintieji pasinaudoti proga ir leidinį įsigyti pigesne kaina, skuba į jį jau dabar užsiprenumeruoti.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

Los Angeles būrūtininkų pavasario balijuje Birutė ir Rimas Dapšiai išpildant meninę programą.
L. Kančausko nuotrauka

Pragyvenimas nuolat brangsta,

todėl pilnai išnaudok savo sutaupas investuodamas jas į

BALTIC STORES AND INVESTMENTS CO.

(Z. JURAS)

421, Hackney Rd., London, E. 2. England. SHO 8734.

11 London Lane, Bromley, Kent, England, Rav. 2592.

Tik čia Tavo kapitalas greičiausiai augs nešdamas aukščiausią dividendą!

Investuojant 1-2 metams mokamas dividendas 5%, gi investuojant 2-3 metams mokama 5 1/2%.

Už investavimus 5 metams ir ilgiau, mokama

7%.

Už nuošimčius nereikia mokėti jokių mokesčių.

Tarpininkaujame palikimo reikalų sutvarkyme.

Visi investavimai yra apdrausti ir garantuoti nejudomu turtu.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Dr. ir Ponia Degesiai gegužės 30 buvo surengę susipažinimo vakarą su Dr. Rimvydu Šilbajoriu, pakvietus būrelį vietos žymesnių veikėjų. Dr. Šilbajoris dirbo Oberlin kolegijoje rusų kalbos skyriuje. Kitais mokslo metais persikelia į Ohio Universitetą, Columbus.

Dr. Šilbajoris turėjo progą, kartu su būriu amerikiečių profesorių, apsilankyti Sov. Sąjungoje ir Vilniuje, siūstas Valstybės Departamento paskyrimu.

Pasakojo turėjęs progą susitikti savo bendramečių. Kaip jiems okup. Lietuvoje svarbu gauti mūsų pripažinimas, parodo toks pasakymas vieno lietuvių pasikalbėjimo su Dr. Šilbajoriu: "Kaip jūs nedarysit, kad ir susirašinėjimu su mumis privačiais laiškais, vistiek tu mus pripažįstai".

Ne visi jie ten nori būti komunistais, žino apie laisvo pasaulio laimėjimus, bet neturi išeities ir yra priversti taikytis, vaidmauti. Kai kurie prašė: "Ką nori apie mus sakyk, vadink mus komunistais, tik niekuo daugiau, nes jeigu prie mūsų prikibitų už ką kitą, mes žuvę..." Taip pasisakė jam ir rusai, su kuriais pasitaikė atviriau išsikalbėti. K. S. K.

• May Co. naujos krautuvės kartinio akmens įmūrinimo iškilmės North Olmsted priemiestyje žymi naują, spartų žingsnį tos bendrovės augimo ir plėtimosi kelyje. Iškilmėse dalyvavo žymi grupė May Co. vadovybės narių su prez. Fran-

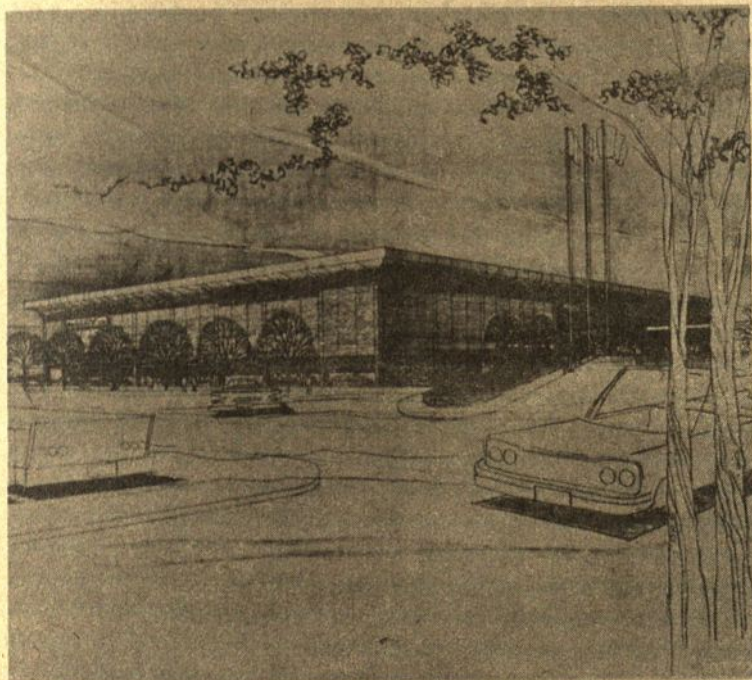
Baleto šokėjai Jaunutis Puodžiūnas ir Violeta Karosaitė.

Jaunius Puodžiūnas grįžta "nusikaltimo vieton"

Ar atsimenate, vyresnieji Clevelandiečiai, Dirvos vakarą prieš 14 metų? Pajudinkit smegenis ir, galbūt, prisiminsite, kad to vakaro programoj buvo ir solistas šo-

cis A. Coy, vietos administracijos atstovai ir kt.

Naujos krautuvės atidarymas numatomas 1965 metais. Moderniškiausios statybos krautuvė kartu bus didžiausia Clevelando vakarų pusėje. Tai kartu pasitikėjimo ženklas Clevelando augimu ir ūkine plėtoje.

May Co. krautuvės North Olmsted projektas. Statyba bus baigta 1965 metais.

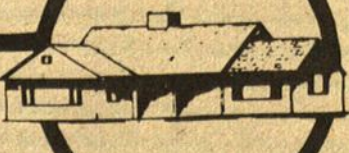
Naturally
SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS

INSURED SAVINGS

kėjas. Jo vardas buvo -- Jaunutis. Jaunutis Puodžiūnas.

Dabar, po tiek metų, Puodžiūnas jau murma prieš tėvus ir krikštą tėvius už savo vardą. Nebetinka, sako... Tegu būtų bent Jaunius. Bet ar ilgam? Truksčia prabėgti ir kita tiek metų? Kas tada? Vienintelė paguoda, sako, Clevelande. Ten bent yra vienas iš visiems pažįstamųjų Nasvyčių, kuris, net ir vyresnis, betgi tą pačią bėdą turi...

Tasai 1950 m. Dirvos vakaras buvo J. Puodžiūno "pirmas nusikaltimas" Amerikoje. Pirmas pasikesinimas viešai parodyti, kad jis šoka!

Tada buvo dar tik šokėjas-aspirantas. Pasakojo mokėsis to meno pas Liepiną ir jau šokęs scenoje (P. Maželis buvo liudininkas!), bet naujam kontinente visa tai tegalėjo būti svajonė: ne nepasiekdama, bet reikalaujanti dar daug daug prakaito... O kasdieninei duonai to prakaito reikėjo dar skubiau, tik jis parduoti irgi nebuvo taip jau paprasta... Susiklojo dalykai taip, kad baleto šokėjas Puodžiūnas savo karjerą Amerikoje pradėjo... Dirvos rinkykloje, kaip anometinio "redakcijos štabo" pagalbininkas "Šen ir ten", kitaip sakant, kaip "spaustuvinis velniukas". Tai buvo Puodžiūno pirmoji vieta kojomis į Amerikos žemę atsiremti. Kai tik atėjo Dirvos vakaro laikas, ta atrama sudarė progą ir pirmą baletinį "nusikaltimą" Amerikoje papildyti. Neperilgiusiai Puodžiūnas "vergavo Dirvos kapitalistams", kaip bolševikų rašėivos pasakytų. Susirado bent kiek virtėlesnė atrama, ir kitame Dirvos vakare pašalpininkai kupletistai (Maželis su Raulinaičiu) Clevelando "apžvalgoj" jau dainavo apie Dirvą:

Nebisimato jau Puodžiūno,
Tenai sėdi jau Gaidžiūnas...
Netrukus Puodžiūnas ir visai iš Clevelando išnyko: per Chicago tolyn į vakarus, ligi paties Hollywoodo.

-- Kas tenai?
-- Daug žuvų, maža meškerių...

Visdėlto Puodžiūnas (kaip vėliau ir jo lietuviškųjų spektaklių partneris V. Karosaitė) buvo atkakli žuvis. Sugėbėjo pagauti vieną kitą dėmesio vertą meškerę (ten, mat, ne taip, kaip kitur: ten žuvis meškeriotojus gaudė) ir štai Jaunutis -- buvęs baleto aspirantas, dabar profesionalas šokėjas po Ameriką keliaujančiuose baleto spektakliuose, televizijoje, net gražuolių rinkimų iškilmų programoje. Tai netik "pralieto prakaito", bet ir talento atestacija.

Išplaukę į Amerikos vandenį, V. Karosaitė ir J. Puodžiūnas juose nepaskendo. Susitarę bendrai veikdami, šį pavasarį ryžosi aplankyti tautiečius arčiau prie Atlanto išsibarsčiusius, ir

parodyti, kas jiems pavyko pasiekti. Prieš tris savaites jie buvo ir New Yorke (paskui Baltimorėj, Chicagoj).

New Yorke jų spektaklio organizavimu rūpinosi vietinė bendruomenės apygardos vadovybė, Gailla, pasirūpino ne tiek bendruomeniškai, kiek biednuomeniškai. Rūpintojai, kažkaip skeptiškai nusiteikę apie šokio meną, sako, nesitikėję "stebuklų" iš spektaklio, taigi ir rengė beveik "pusiau slapta": pagarsino itin kukliai, ir išėjo taip, kad savo apatiškumu ir šiaip jau pasižyminti New Yorke bendruomenė nesujudo. Į spektaklį atvyko vos per šešetą dešimčių... Ir tų pačių tarpe negalėjai pamatyti jaunėsių, negu "ketvirtą-penktą bebaigiančių". Pasirodo, kad jaunimas, kuriam toks spektaklis kaip tik būtų buvęs vienas iš patraukliausių (ypač, kad buvo planuoti ir pačių žiūrovų šokiai), nebuvo nei pastebėjęs, kad toks dalykas rengiamas... Mat, jaunimą reikia kitais keliais informuoti: skelbi-mėliai lietuviškuose laikraščiuose pro jaunųjų akis praslysta neskaityti.

Baletas, ypač klasikinis ir ne masinis, net menų mėgėjams kartais atrodo "visada tas pats". Todėl ir tos kelios dešimtys mūsų, kurie New Yorke ėjome pasižūrėti Karosaitės - Puodžiūno spektaklio, tikrai nesitikėjome "stebuklų". O visdėlto, nors ir "švabų daržinė", nors ir pilkutelėj scenoj (jokių dekoracijų, jokių šviesų), šios poros šokiai pasirodė ne tik ne "visada tie patys", bet, galėtum sakyti, net staigmeniškai įdomūs.

Ir kostiumai, ir choreografija, pasirodo, jų pačių kurta: išradin-gai, skoningai ir su žaisminga humoro gyslele. Programa ne "vienarūšė": jos skalė užkabina ir

• Išnuomojamas butas 5 kambarių, apačioje, su garažu.

Skambinti kiekvieną laiką HE 1-4076. (64-65)

PARDUODAMAS NAMAS

E. 87 gt., į šiaurę nuo Superior Ave. Gerame stovyje 4 miegamųjų namas su modernia vonia, tik įrengtu gazo pečiu, variniais vamzdžiais. Garažas. Visi prabangaus namo patogumai už naują šiame rajone kainą -- \$11,800 greitam pardavimui. Geros išsimokėjimo sąlygos.

Elmer Seidman

Tel. LA 1-5024

WESTSIDE REALTY

(65-67)

GERI NAMAI

Tarp Lake Shore ir E. 185 gt. vienos šeimos. Visas viename aukšte, nesenas, rūšys per visą namą, garažas. Gerame stovyje.

2-jų šeimų, visai netoli E. 185 gt. Visai nauji namai, pirmas prie pat Chardon Rd. 3 miegamieji, viskas viename aukšte.

Antras į pietus nuo Euclid Ave. ant Hillsboro kelio -- 2 miegamieji žemai, 2 viršuje.

Dvi vonios, dvi virtuvės, rūšys, 3 garažai, prie Lake Shore ir E. 171 gt.

Netoli Šv. Jurgio parapijos, švarus 2 dviejų šeimų namas.

Penkių šeimų ir vienos krautuvės apartamentas Euclid Beach rajone.

Mums labai reikia vienos šeimos gero namo apie Edy Rd. Jei kas norėtų parduoti, prašau paskambinti.

Norintieji pirkti ar parduoti prašau paskambinti į EAST SHORE REALTY Juožas Mikonis -- Realtor United Multiple Listing Service

780 E. 185 gt. IV 1-6900 KE 1-2190

"klasiką" ir "modernizmą", o apvairinavimas -- šimtanuošimtinis lietuviškas M. Hofmeklerio sudarytos lietuviškų melodijų pynės pervaizdavimas šokiui.

New Yorke šokių protarpus (kai šokėjai turi persirengti) užplūdė pradedančių, daugiau kelia-mečių negu keliolikmečių kanklinių penketukas, kurio pastangos viltingos ir girtinos, tik šiam atvejui mažai tinkamos, nes kankliuojamos ir dainuojamos liudies dainelės atsidūrė labai ryškiai kontraste tarp šokių, ypač tarp čigoniško ir "bytnikiško". Clevelande, galbūt, turėsite laimiau pritaikytus intarpus.

Todėl -- Clevelando lietuvių

jaunime! Jei jums "lietuviški parengimai nuobodūs", tai šiuo atveju visdėlto rizikuokit: palepusiems amerikiečiams, televizijos programų leidėjams bei rinkuotojams šie mūsų šokiai šokėjai geri, tai ir jūs nesigalėsit jais grožėdamies. O vyresnieji -- argi neintriguos jūsų progą ne tik jais pasigrožėti, bet ir Jaunųjų Puodžiūną "sugauti sugrįžusį nusikaltimo vieton"? (vr)

• VI. Bacevičius, Dirvos bendradarbis, siunčia savo linkėjimus clevelandiečiams iš New Yorko mugės.

STOP HERE SHOP THERE

Stop here for comfortable terms on your coming new car!

Then Shop at your leisure for your new car.

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

NORINTIEJI APSIDRAUSTI,

pasinaudokite mūsų patarnavimu visais draudimų reikalais, kaip automobilių, gaisro, gyvybės, įvairių vertybių ligoninės ir kt.

Kreipkitės į lietuvių agentus V. GIEDRAITĮ ar Z. OBELENĮ, atstovaujančius draudimo bendrovę NATION-WIDE CO.

V. GIEDRAITIS

NATIONWIDE

Z. OBELENIS

Telef. 944-6835

Mutual Fire Insurance Co. Life Insurance Co. Mutual Insurance Co.

Home Office, Columbus, O. Telef. 881-7741

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabriko baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, parduvinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke

Tel. PRospect 8-5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. Victory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmadienį, ketvirtadienį, nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ IR KITUS KRAŠTUS SIUNČIA

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U.S. Department of Justice ir paskelbta U.S. Department of Commerce

Cosmos Parcel Express Corp.

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill., 60608

Tel. CA 5-1864 ir WA 5-2737

IR

Marquette Gift Parcel Service

2439 W. 69 St., Chicago, Ill., 60629

Tel. WA 5-2737 ir 225-1864

Didelis pasirinkimas medžiagų ir visų kitų siuntiniams tinkamų prekių žemėmis negu kitur kainomis. Prieš sudarydami siuntinius, patikrinkite mūsų kainas.

Istaigos vedėjai: EDV. ŽUKAUSKAS IR VYT. ŽUKAUSKAS Abiejuose skyriuose galima užsakyti maisto siuntinius iš Danijos, taip pat akordeonus, siuvas ir rašomas mašinas iš Europos ir įvairias prekes, net šaldytuvus ir automobilius iš SSSR sandėlių.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

VYKSTANTIEMS I AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESĄ

Visiems, kurie betkokiomis priemonėmis vyks į Amerikos Lietuvių kongresą Washington, birželio 26-28 dienomis, primename, kad dabar yra jau pats laikas apsirūpinti nakvynėmis The Shoreham Hotel, 2500 Calvert Street, N. W., Washington 8, D. C. Kongreso dalyviams šis viešbutis yra padaręs žymias nuolaidas. Šiame viešbutyje vyks ir visi kongreso posėdžiai bei banketas. Tiems, kurie vyks kongresan automobiliais, prie viešbučio yra didelės aikštės automobiliams pasistatyti.

Iš Chicago į kongresą organizuojamos papigintomis kainomis ekskursijos lėktuvais, traukiniais ir autobusais. Autobusų vietos yra normuotos, todėl chiegiečiai prašomi paskubėti registruotis Alto biure: 6818 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60636. Telef. 778-6901.

NAUJOS REZOLIUCIJOS

Kongreso atstovas DEL CLAWSON neseniai įnešęs naują rezoliuciją Lietuvos ir kitų pavergtų tautų laisvinimo reikalui.

"Jei ne JAV-bės, tai kuris kitas kraštas privers Kremliaus komunistus pasitraukti iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos?" — kalbė-

jo kongresmanas Samuel S. Stratton (D. — N. Y.), įnešdamas naują rezoliuciją (H. Con. Res. 298) Pabaltijo kraštų laisvinimo reikalui. Rezoliucijos išgavimu rūpinosi Lietuvos Vyčių organizacijos nariai ir kiti lietuviai, gyvenę tame distrikte.

Kitą naują rezoliuciją (H. Con. Res. 307) įnešė kongresmanas Del Clawson (R. — Calif.). Šios rezoliucijos įnešimo reikalui į kongresmaną Clawson buvo kreipėsi dr. Hal Wilkins (Downey, Calif.), amerikietis, Rezoliucijoms Remti Komiteto narys. Kongresmano Clawson rezoliucija liečia visus komunistų pavergtus kraštus Europoje. Anot kongresmano Del Clawson, jis dėsiąs visas pastangas, kad jo įnešta rezoliucija būtų praversta kaip galima greičiau.

- **Pranas-Juozas Gustaitis**, buvęs Marijampolės R. Jono, Alytaus, Pilviškių gimnazijų direktorius, Lietuvoje, gegužės 22-tą dieną staiga mirė New Yorke, sulaukęs 73 metus amžiaus.

Velionis gyveno iš mažos pensijos, sirgino ir jokio turto nepaliko. Jo buvę auklėtiniai ir draugai maloniai prašomi mažesne ar didesne auka prisidėti prie laidotuvių išlaidų apmokėjimo, tuo pačiu parodant pagarbą buvusiam direktoriui. Parama siunčiama marijampoliečių komiteto finansų vedėjos adresu: V. Lapienė, 1734 North, 17th Ave., Melrose Park, Illinois.

- **Mažosios Lietuvos Rezistencinį Sąjūdį** Amerikos Lietuvių Kongrese atstovaus Jonas Stiklorius, to sąjūdžio vicepirmininkas.

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS

GĖLINYČIA

GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd Street
Chicago, Ill.

Telefonai:
PR 8-0833 ir PR 8-0834

A. A.

JONUI ŠARKAI

staigiai ir netikėtai mirus, gilaus liūdesio valandoje, netekus mylimo ir brangaus tėvelio, reiškiamo nuoširdžią užuojautą dukterims JANEI, IRENAI, DANUTEI ir sūnums VINCUI, JONUI, VYTAUTUI ir jų šeimoms, ir dalinames jų skausmu

Vaclova ir Vincas Šarkai,
Izolda ir Kęstutis Černiai,
Nijolė ir William Rice,
Olga Plepienė.

IGNUI VILĖNIŠKIUI

mirus, jo šeimą ir brolių ANTANĄ su šeima giliai užjaučiame ir kartu liūdime

Aleksandras, Eleonora ir Gerimantas
G r i a u z d ė s

K. Donelaičio lituanistikos mokyklos Chicagoje mokiniai atlieka bendrus pratimus mokyklos sporto šventėje.

DARNIAI DIRBANTI MOKYKLA CHICAGOJE

K. Donelaičio šeštadieninė lituanistikos mokykla Chicagoje 1963-64 mokslo metus baigia birželio 13 dieną. Mokslo metų baigos aktas bus ne įprastinė mokykloje, bet Marquette Park Fieldhouse (Marquette Rd. ir Kedzie Ave. kampas). Programoj: baigusiems 8 skyrius pažymėjimų įteikimas, trumpa meninė programa, mokinių sudarytu Lietuvos ir lietuviškojo gyvenimo vaizdų albumų paroda ir kt.

Šiais metais mokyklą lankė 309 moksleiviai. Dėstė mokyklos vedėjas J. Širka ir 14 mokytojų (plius relig. pamokas — du dvasiškai). Pamokos vykdavo šeštadieniais Francis McKay Public School (6901 S. Fairfield Ave., Chicago, Ill.) patalpose, kuriose buvo užimama 9 klasių kambariai ir gimnastikos salė. Šiais metais buvo įvesta naujovė — RK tikėjimo moksleiviai galėjo lankyti po bendrinių pamokų ir religijos pamokas, kurias vedė kun. J. Juozevičius ir kun. Ant. Nockunas MIC. Tokias pamokas lankė per 50 vaikų.

Mokyklos metinis biudžetas siekia per 12.000 dol. Ji išlaikoma tėvų mokamais mokslapinigiiais ir pajamomis iš mokyklos parengimų, kurių kiekvienas sutraukia nemažą lankytųjų. Didžiausią mokyklos išlaidų poziciją sudaro miesto mokyklos patalpų naudojimo išlaidos.

Mokykloje mokymas vyksta sklandžiai ir sėkmingai. Tai patvirtino ir LB Svjetimo Valdybos pirmininkas savo vizitacijos akte. Kaip lygiai mokyklos lankymo dieną gausiai mokykloje atsilankiusieji tėvai neigiamų pastabų nepareiškė nei mokytojams nei tėvų komitetui. Žemesniuose skyriuose visus dalykus dėsto vienas mokytojas, o aukštesniuose skyriuose praktikuojama dalykinė sistema. Bendrai, tarp pedagogų ir tėvų komiteto, kaip lygiai ir pavienių tėvų, vyrauja gražus susipratimas ir bendravimas. Šiame kelyje nemažą vaidmenį sudaro jau bene antri metai praktikuojama vadinamoji klasių globėjų institucija.

Tėvų ir visuomenės informacijai Mokyklos Tėvų Komitetas išleidžia informacinį biuletinį. Be to, siekiant geresnės tarpusavio informacijos metų bėgyje buvo surengti mokytojų-tėvų mokyklos rėmėjų bendri pietūs, mokyklos balius koncertas ir kt. Mokslo metų pabaigai, birželio 7 d. Tėvų Marijonų soduose mokykla rengia trečiąją sporto ir dainų šventę. Šventės programoj: dainos, vadovaujant mokyto. K. Skaisgiriui, tautiniai šo-

kiai, vadovaujant mokyto. A. Martienei, bendroji mankšta, varžybos ir laisvi lauko pratimai... Šventės vyr. vadovas — mok. ved. J. Širka.

AUKOS KREPŠININKŲ IŠVYKAI

Krepšinio rinktinės dalyvių pristatymo vakarienoje, gegužės 23 d., Chicagoje, Jaunimo Centre, gautos šios aukos: Lietuvių Fondo 500 dol., JAV LB centro valdybos (uniformų įsigijimui) 500 dol., JAV LB Chicago apygarda 250 dol., kun. B. Suginto 100 dol., J. Zurio 100 dol. Smulkesnių aukų gauta 30 dol. sumoje. Visiems aukotojams širdingai dėkojame. JAV-bėse aukas prašoma siųsti organizacinio komiteto išdėtininko adresu: V. Grėbliūnas, 6941 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629. Krepšinio išvykos įgyvendinimui dar yra reikalinga nemaža pinigų suma.

St. Catharines (Kanadoje) lietuvių kolonijoje surinkta 179 dol. aukų. Pagal ten gyvenančių lietuvių skaičių, tai yra š. Amerikos lietuvių rekordas. Pagal proporciją, Chicagoje reiktų surinkti 30 tūkstančių dolerių. St. Catharines aukas rinko vietos Lietuvių Bendruomenė, vadovaujant Pr. Meškauskui. St. Catharines lietuviams reikiama padėka. Aukus Kanadoje prašoma siųsti šiuo adresu: L. Rickevičienė, 4 Avon Avenue, Toronto 9, Ont.

Lietuvių krepšinio rinktinės atsisveikinimo rungtynės bus birželio 28 d. Chicagoje. Bus žaidžiama prieš Chicago AAU krepšinio lygos meistrę, Blue Chips komandą. Rungtynių vieta bus netrukus paskelbta spaudoje.

Iš Australijos J. Jonavičius (lietuvių sportinės organizacijos pirmininkas) rašo: "Visi paruošiamieji darbai beveik jau užbaigti. Visą darbą atliko įvairiuose miestuose sudaryti specialūs komitetai, koordinuojant Australijos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Valdybą. Vizitui artėjant, plečiasi propaganda, prie spaudos jungiasi radijo ir televizija. Atvykstančiai rinkitinei stengiamės sudaryti geriausias sąlygas žaisti, ilsėtis ir bendrauti su Australijos lietuvišku jaunimu".

Sydneyje išleistame atsisveikinimo sakoma: "Liepos 9 dieną, 7 val. 45 min. ryto šiaurės Amerikos lietuvių krepšioninkai išlips Sydneyjaus aerodrome ir tuo į mūsų Australijos lietuvių gyvenimą įrašys istorinę ir pirmą datą broliško lietuvių sportininkų bendradarbiavimo tarp šių dideliame nuotolyje esančių

Tokioj darbingoj ir darnioj nuotakoje ši mokykla šiais metais švenčia savo veiklos ir nuolatinės pažangos pirmąjį penkmetį.

my

kontinentų. Tai yra įrodymas to didelio ryžto, atsiesto šiaurės Amerikos ir Australijos lietuvių".

Adelaidėje, rugpjūčio 1 d. rengiamas balius, kuriame dalyvaus didžiausias iki šiol Australijoje vienoje vietoje tokia proga surinktas krepšioninkų skaičius: š. Amerikos lietuvių rinktinė, Australijos olimpinė rinktinė, Pietų Australijos rinktinė, Australijos latvių rinktinė ir Australijos lietuvių rinktinė.

VASARIO 16 AKTO SIGNATARO STEPONO KAIRIO SVEIKINIMAS

Dėl nesveikatos negalėdamas asmeniškai dalyvauti Amerikos Lietuvių Kongrese Washington, Stepo-

nas Kairys siunčia kongresui sveikinimą, kuriame rašo:

"Brangūs tautiečiai, Jūs čia susirinkote sielodamiesi Lietuvos reikalui pasitarti, kaip, kokiomis priemonėmis galėtumėt prisidėti prie mūsų brangios Lietuvos paliosavimo iš žiauraus Maskvos pavergimo. Tam yra būtina kova. Kad mūsų kova būtų sėkminga, turime teisingai suprasti padėtį, kurioje esame, būti mūsų kovoj vieningais ir ištvermingais.

"Mūsų kovos pastangas turi gaivinti gilus įsitikinimas, kad dabartinė santvarka, aziatiškai-mongoliško socializmo santvarka, jėga primesta mūsų tautai, negali pasilikti kaip ji yra ir turi išnykti.

"... Senoji mūsų veikėjų gvardija pamažu tirpsta, kas mieli metai paretina jos gretas. Neužmirškime, brangūs tautiečiai, laiku tas gretas papildyti naujais, tinkamais ir pasiryžusiais kovotojais. Tad skirkime tinkamo dėmesio mūsų jaunuomenei, nes tik iš jos galime laukti sau pavaduotojų. Dėmesio išėjimo jaunimui ir gal dar daugiau dėmesio namie, pačioje Lietuvoje".

Pats skaityk ir kitus
ragink prenumeruoti
DIRVĄ

IŠNUOMOJAMA VASARVIETĖ

Medžių pavėsyje, graži, patogiai ir rami vieta poilsiui. Ištuojama šeimoms ir pavieniams asmenims: dienai, savaitei, mėnesiui ar sezonui, palankiomis sąlygomis.

Teirautis:

"VILA SAULĖ",
Girdžiūnas,
Nolan Avenue,
Union Pier, Mich.,
telef. Lakeside 9371.
(65-66)

PRALEISKIME ATOSTOGAS BE RŪPESČIŲ PRIE ATLANTO!

VILA MEŠKA

42 Beach St.
Monument Beach
Cape Cod, Mass.
Tel. 759-3251 (617)

TIKRAM POILSIUI: rami aplinka, gražus pliažas ir šiltas vanduo, geras maistas, erdvūs kambariai ir malonus patarnavimas.

LAISVALAIKIO PAJAVIRINIMUI: • valtis — žuvalimui, • Sail-Fish buriavimui, • Ping-Pong, • teniso aikštė, • vakare tėvams išvykus prižiūrini vaikai.

SEZONO PRADŽIA BIRŽELIO MĖN. 20 D. Iki birželio 20 d. kreiptis: S. M. Lušys, 88-01 104 St., Richmond Hill, N. Y. 11418. Tel. VI 9-1193 (212). Po birželio 20 d. kreiptis Vila Meška adresu, P. S. Svečius be automobilių nuvežame ir parvežame iš pliažo.

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER ATOSTOGAS GARSIAJE CAPE COD-OSTERVILLE KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir k. dekoratyvinių medžių parko. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.
- Šiemet svečių patogumui padidinta valgykla ir salionas ir įrengta daugiau žaidimų aikštelių ir k.

Visa tai suteiks Jums tikrą poilsį ir sustiprins sveikatą. Atidaroma vasarajimui nuo birželio 15 iki rugsėjo 15. Iš anksto kreiptis:

ED. JANSONAS — 15 Rosedale Street,
Boston, Mass. 02124. Tel. 288-5999.